

NEA PARALIAS

EEN UITGAVE VAN VZW ELEFThERIA PARALIAS

Negentiende jaargang
Nummer 74
April 2024

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

ΝΕΑ PARALIAS

Negentiende jaargang - Nummer 74 - April 2024

Lees in dit nummer ondermeer :

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter
4	Agenda	Overzicht en details van activiteiten waarop onze leden zijn uitgenodigd
7	Terugblik	Nabeschouwing van twee recente activiteiten
8	Griekse Gids	Nieuw nummer vol boeiende artikels en zeer prachtige foto's
8	Frontcover	Kalambaka en de Meteoren
9	Backcover	Thessaloniki en de Pontus, wij hebben het ook over de Ponten, hun taal en hun muziek, we vermelden ook films en documentaires in verband met de Pontus en de Ponten
14	Muziekrubriek	Smakelijke liedjes deel 2, maak kennis met Satti en het ESF, lees over Dimos Moutsis, een belangrijke componist, lees welke muziekprogramma's er zijn op de Griekse tv
18	Bestemmingen	Syros, Trizonia, de Koninklijke Metropolis van de Macedoniërs, Daphni-klooster in Athene
20	Culinair	De 'aardappelbeweging', 'vreemde' Griekse schotels (slakken, ameletita, zee-egelsalade, kokoretsi, ...), kiezen tussen voedsel 'Griekse stijl' of het 'echte' Griekse, 'made in Greece'?
22	Nieuwsjes en wistjedatjes	Een greep uit het nieuws op de Griekse tv en in de Griekse kranten ook een aantal wetenswaardigheden over Griekenland en meer
25	Grieken van Oekraïne	Hoe zou het gaan met de 140.000 etnische Grieken in het bezette land?
26	Aliki, My Love	Griekse film uit 1964 heruitgebracht
28	Links	Een kleine selectie video-links in verband met Griekenland
29	Reacties	Kruip ook eens in de pen...

Frontcover: Kalambaka en de Meteoren, 2008 © Johan Van Iseghem

Backcover : Sculptuur Pontisch Hellenisme in Thessaloniki, 2009 © Johan Van Iseghem

Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrué

In deze uitgave zijn er bijdragen van Gaby Simoens en Jan Lejeune - Vertalingen: Johan Van Iseghem

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

ELEFThERIA PARALIAS vzw

A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek

ondernemingsnummer 0460.445.439 - RPR Brugge

telefoon 050 35 65 05 - e-mail: bestuur@eleftheriaparalias.com

Voorwoord

Beste Griekenlandliefhebbers

De lente is weer in het land en dat merk je aan de natuur die uit haar winterslaap ontwaakt. Overal staan de paaslelies in bloei en ook de tulpen laten weer hun pracht zien. De bomen tonen stilaan hun groene blaadjes en de lentezon doet zijn best om ons vrolijk te maken en dit na een somber en nat eerste kwartaal.

Ook wij zijn blij dat we jullie het lentenummer van Nea Paralias kunnen voorleggen. Maak het jullie gemakkelijk, geniet van het zonnetje en van een ouzo en natuurlijk van dit nummer boordevol informatie over onze vereniging en over ons geliefkoosde land.

Op 9 maart mochten wij meer dan 30 leden verwelkomen in Cultuurhuis Herbakker in Eeklo voor een zeer geslaagd concert van het Theodorakis Ensemble onder leiding van Xavier Roels, lid van onze vereniging. In de rubriek Terugblik geeft Gaby zijn indrukken weer over dit evenement.

De inschrijvingen voor onze daguitstap naar Turnhout liepen zeer traag binnen. Uiteindelijk sloten we af met 16 personen. Dit is weinig. Aan de prijs kan het niet liggen. Waar kan je nog voor 40 euro een daguitstap maken? Als ik even rondkijk naar daguitstappen van andere verenigingen, kom je rap aan 70 euro. Dit heeft vooral te maken met de hoge kosten voor het busvervoer. Eleftheria Paralias komt hierin flink tegemoet. Ofwel moeten wij daguitstappen in de toekomst niet meer organiseren, wat wij jammer vinden voor zij die geïnteresseerd zijn, ofwel zullen we de deelnameprijs moeten verhogen. Voor mij als gids is het ook leuker een groep van 25 personen te begeleiden. Meer deelnemers hoeft ook niet om het comfortabel te houden. In het verleden hebben wij al mooie daguitstappen gemaakt.

Denk maar aan Hasselt, Mechelen, Antwerpen en Rijsel. Wie herinnert er zich niet de zeer interessante dag-uitstap naar Douai en Cambrai met gids Philippe Despriet.

Vorig jaar stelde Wendy Gilops voor om een bezoek te brengen aan de Oude Kaasmakerij in Passendale. Daar wij voorstellen van onze leden ter harte nemen, besloot het bestuur hierop in te gaan. Dit bezoek is gepland op zaterdag 25 mei. Nu we toch in de buurt zijn, gaan we daarna tafelen in Restaurant El Greco in Roeselare. Verder in dit blad vinden jullie de nodige informatie.

Het ledenfeest was vorig jaar een schot in de roos. We waren met 80 personen en moeten stellen dat dit het maximaal aantal is om dit feest te organiseren in het Ontmoetingscentrum Sparrenhof. Snel inschrij-ven is de boodschap om er zeker dit jaar bij te zijn.

In september zal Gaby Simoens 14 leden vergezellen op onze groepsreis naar Athene en Attica, een boeiende regio die meestal overgeslagen wordt op een reis naar Griekenland.

In het najaar openen we tweemaal ons kafeneio. Moet ik nog zeggen dat Gaby Simoens en Jan Lejeune al druk bezig zijn met de voorbereiding van hun voordracht voor het kafeneio?

Zo zien jullie dat het bestuur ernaar streeft om elk jaar een gevarieerd programma samen te stellen.

Met al die leuke vooruitzichten in het verschiep en met dit nummer in de hand, wens ik jullie veel leesplezier en tot op één van onze activiteiten.

André Delrue,
Voorzitter

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Agenda

Belangrijke opmerking

Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden, vragen wij u rekening te houden met de uiterste inschrijvings- en betalingsdatum (in het rood vermeld). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan.

Gestorte bedragen worden niet terugbetaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben.

Iedere activiteit wordt eveneens per e-mail aangekondigd op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de activiteit.

Noteer alvast volgende activiteiten in uw agenda:

datum - uur - locatie	activiteit	info
zaterdag 25 mei 2024 Passendale	Bezoek kaasmuseum De Oude Kaasmakerij uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 5 mei	zie bladzijde 5
zaterdag 25 mei 2024 Roeselare	Samen tafelen Restaurant El Greco uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 15 mei	zie bladzijde 5
zondag 25.08.2024 Saprennhof Assebroek	Ledenfeest uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 15 augustus	info volgt
16 tot 27 augustus 2024	Groepsreis naar Athene en Attica onder leiding van Gaby Simoens	VOLZET
zondag 20.10.2024 14.00 uur CM Sint-Michiels	Kafeneio Thema: voordracht van Gaby Simoens over de geschiedenis van de rebeticamuziek (deel 2) uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 10 oktober	info volgt
zondag 17.11.2024 14.00 uur CM Sint-Michiels	Kafeneio Thema: voordracht van Jan Lejeune waarop Yannis Markopoulos in de kijker gezet wordt. uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 7 november	info volgt
zondag 19 januari 2025 11.30 uur CM Sint-Michiels	Nieuwjaarsreceptie met koud buffet (onder voorbehoud)	info volgt

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2024 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge
- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

Bezoek aan Museum De Oude Kaasmakerij

zaterdag 25 mei om 14.30 uur
uitstap met eigen vervoer - samenkomst aan het museum
's Graventafelstraat 48A, Passendale

Ergens in Vlaamse velden - op een steenworp van Tyne Cot Cemetery, hét symbool van de onuitwisbare sporen die WO I in deze streek heeft getrokken - vind je Sint-Jozef, een kaasmakerij uit het interbellum. In dit prachtige stukje erfgoed wordt de rijke traditie van het kaasmaken op een boeiende, interactieve manier opnieuw tot leven gebracht en leer je alles over wat je altijd al wilde weten over kazen.

Onder begeleiding van een gids bezoeken we het museum. Na het bezoek schuiven we aan voor een kaas- en biertasting. Tijdens de proeverij neemt de gids ons mee doorheen de geschiedenis van De Oude Kaasmakerij en haar kazen.

Je krijgt hier vijf kaasjes voorgeschoteld, dit telkens met een bijhorend biertje.

- ✓ deelnameprijs per persoon: 15 euro voor leden - 20 euro voor niet-leden
 - ✓ inschrijven: - telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)
 - of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com
- ✓ bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087 op naam van Eleftheria Paralias vzw met vermelding Kaasmakerij / je naam / aantal personen
 - ✓ **uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 5 mei 2024**
 - ✓ bij problemen: contacteer André Delrue, gsm 0486 02 56 53

Etentje in Restaurant El Greco

zaterdag 25 mei om 18.30 uur
Brugsesteenweg 14, Roeselare

Dit jaar kiezen we Restaurant El Greco in Roeselare om te gaan tafelen.

Voor 50 euro per persoon bieden wij jullie het volgende aan:

- twee aperitieven naar keuze: één bij de hapjes en één bij de koude meze
- Griekse tafel: meze met koude en warme gerechten
- drank inbegrepen: wijn, bier, water
- koffie en gebak

- ✓ deelnameprijs per persoon: 50 euro voor leden - 55 euro voor niet-leden
 - ✓ inschrijven: - telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)
 - of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com
- ✓ bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087 op naam van Eleftheria Paralias vzw met vermelding El Greco / je naam / aantal personen
 - ✓ **uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 15 mei 2024**
 - ✓ bij problemen: contacteer André Delrue, gsm 0486 02 56 53

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare:

- livemuziek met Y Ellines: vrijdag 7 juni 2024
Y Ellines is een duo met Dimitri van Ypsilon en Stratos van I Ellines;
- fotoreportage: donderdag 3 oktober 2024.

Voor info: Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Voor reservatie: Yannis van restaurant El Greco - telefoon 051 22 01 67

Griekse dansen

Karine Kint organiseert Griekse dansavonden in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem.

Voor info contacteer Karine Kint op mobiele telefoon 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.be

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie.

Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

De volledige agenda vind je terug op www.skopos.be/GrMuziek/Agenda/index.html

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons wordt aangeboden tegen een verminderde prijs.

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!
Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoenssuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00
Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be/> - E-mail: info@el-greco.be

Nieuwjaarsreceptie - 20 januari 2024

Et wat minder volk op de nieuwjaarsreceptie dit jaar. Het slechte weer en een aantal zieken zullen daar zeker voor iets tussen gezeten hebben. Maar de 37 aanwezigen konden toch genieten van een aangenaam samenzijn. Na het uitwisselen van de beste wensen werden al de eerste plannen voor de toekomstige reizen naar Griekenland uit de doeken gedaan. Intussen werd er genoten van enkele drankjes, aangeboden door de vereniging. Ook het goed gevulde meze-

bordje werd gemaakt. Wat later op de avond werd dan nog tot twee maal toe rond gegaan met de vasilopita, maar het verborgen geldstukje kwam niet te voorschijn. Er was nog heel wat over, en dit werd verdeeld. Slechts een dag later werd hierin het geldstukje gevonden. Na een mooie avond kon iedereen tevreden weer naar huis keren.

Patrick

Concert Theodorakis - 9 maart 2024

Meer dan dertig leden kwamen genieten van de muziek van Mikis Theodorakis. Eenieder beleefde dat op zijn manier, sentimenteel, emotioneel. Hier lees je hoe lid Gaby Simoens het ervaarde.

Het concert 'The Best of Theodorakis', en hoe ik het heb beleefd.

Als je de gelegenheid hebt om een concert bij te wonen van het 'Theodorakis-Ensemble', dan is geen uitvlucht goed genoeg om daar niet bij te zijn!

Ik was erbij, die zaterdagavond 9 maart, samen met een dertigtal leden van Eleftheria Paralias en ruim 350 andere fans van dit 13-koppig ensemble onder de deskundige en creatieve leiding van dirigent Xavier Roels.

Met een verscheidenheid aan muziek-instrumenten, inclusief een bouzouki, uiteraard, allemaal bespeeld door onberispelijk gedirigeerde muzikanten, kon het publiek genieten van een waardig gebrachte reeks liederen van één van de grootmeesters uit de recente Griekse muziek, Mikis Theodorakis.

Wie de voornaamste composities van de maestro nog niet kende, had die zaterdagavond de gelegenheid om z'n gehoor te laten strelen met deze onsterfelijke liederen, zowel instrumentaal als vocaal gebracht, in de mooie theaterzaal van het Cultuurhuis Herbakker te Eeklo.

En ik zag en genoot van hoe dirigent Xavier zijn ensemble leidde met meesterlijke handbewegingen en oogcontact met zijn muzikanten. Precies zoals maestro Mikis himself. De geconcentreerde muzikanten gaven gedurende heel het concert het beste van zichzelf om deze trage en energieke, ingetogen en soms melancholische liederen te brengen, gekozen uit het rijke repertorium van Theodorakis, en gearrangeerd door Xavier tot een te smaken muzikale avond.

Dit 'Theodorakis-Ensemble' bestaat uit muzikanten die zeer regelmatig op een podium staan en waarvan de meesten professioneel met muziek bezig zijn. Het heeft als doel de Griekse cultuur, muziek en vooral de muziek van Mikis Theodorakis dichter bij de mensen te brengen. Het ensemble werd opgericht in 1998, waarmee Xavier Roels zijn arrangementen volledig ten

dienste kan stellen van de mooie Griekse muziek; muziek die op haar beurt de Griekse poëzie dient.

Schilderij 'Maestro Mikis Theodorakis'. Werk van Gaby Simoens als hommage aan de grootmeester. Acrylverf op paneel 58 x 32cm. Stond tentoongesteld in Eeklo op de avond van het concert. Klik op de link om de foto te vergroten : <https://bit.ly/3TLQYZt>

Ooit gaf Theodorakis zélf zijn goedkeuring en steun om zijn muziek te spelen en zijn naam te gebruiken.

Zonder hier een opsomming te geven van alle gebrachte liederen die avond, was ik aangenaam verrast door de evenwichtige volgorde ervan. Sommige gezongen door Marianne Van Eynde, andere instrumentaal uitgevoerd, afgewisseld door de vocaal artiest Françoise Vanhecke die het publiek wist te betoveren met haar sopraanstem.

Ogenschijnlijk zonder stress en in hoge staat van concentratie volgden de liederen elkaar op, gescheiden door het applaus van het dankbare publiek. Waren het allemaal kenners van deze muziek of kwamen sommige van de aanwezigen gewoon om nog maar eens te genieten van dit 'Theodorakis-Ensemble', al hadden ze dit wellicht ook al vroeger zien optreden.

Een uitblinker van de opeenvolgende nummers was zeker het gekende lied 'Zorba', op een virtuoze manier gespeeld op bouzouki door de enige Griek in het ensemble, Demis Iossifidis. Wat natuurlijk aanleiding gaf tot het ondersteunende spontane handengklap van het publiek. Aangevuld door nog

enkele melodieën uit de overbekende film 'Zorba de Griek' van de filmregisseur Cacoyannis uit 1964, waarmee Xavier deze oorspronkelijke 'Zorba Suite' van Theodorakis voor deze gelegenheid heeft uitgebreid.

Net zoals deze 'Zorba Suite' kregen we nog heel wat liederen te horen uit belangrijke meesterwerken van maestro Mikis, waarvan wellicht zijn meest bekende 'To Axion Esti' is. Theodorakis was ook niet ongevoelig voor de gruwel in de concentratiekampen tijdens WO II, en enkele liederen uit zijn 'Mauthausen Cantate' werden aangrijpend vocaal gebracht op het einde van hun programma in die mooie, ruime theaterzaal van het CC Herbakker.

Ook al was de tijd voorbij gevlogen, hadden de laatste noten weerklonken, waren de felicitatie boeketten uitgedeeld, toch bleef het enthousiaste publiek om meer vragen met een aanhoudend applaus. Het kreeg wat het vroeg: enkele bis-

nummers, om te eindigen met het overbekende 'Várka sto Jialó'.

Als je zo'n prachtig concert van het 'Theodorakis-Ensemble' voor de eerste keer, zoals ik, gezien en gehoord hebt, met muziek van Griekenlands bekende componist Theodorakis, dan mag je veronderstellen dat daar ontelbaar vele uren voorbereiding aan voorafgingen met de onverbiddelijke deadlines die moesten gehaald worden. En dat op de avond zelf alles tot in de puntjes moest geregeld zijn om er een afgewerkt succes van te maken, waarbij niet enkel de 'live acting' van de muzikanten en dirigent belangrijk is, maar ook de stemmige en goed getimed belichting en het perfect afgeregeld volume van even groot belang zijn. En iedereen zag dat het goed was en ging tevreden naar huis.
Ευχαριστούμε πολύ!

Gaby Simoens
maart 2024

Bekijk foto's van onze activiteiten op Facebook op <https://www.facebook.com/Eleftheriaparalias>

Griekse Gids Glossy

De nieuwe Griekse Gids Glossy nummer 16 - editie 2024 verscheen eerder dit jaar. De uitgave van Jorgos en Wendy Nikolidakis van De Griekse Gids en Griekse Gids Reizen (www.grieksegids.be, www.grieksegids.nl en www.grieksegidsreizen.nl) is een magazine vol boeiende artikels en zeer prachtige foto's om bij weg te dromen en alle kommer te vergeten. In deze bijzondere uitgave (100 pagina's) kan je weer genieten van Griekenland en de Griekse eilanden: ontdek het Verborgene Paradijs van Griekenland! Ben je klaar voor een adembenemende reis door het prachtige Griekenland?

Deze nieuwste editie neemt je mee langs zowel de verborgen schatten als de bekende juweeltjes van dit betoverende land: van Parga naar Paxos, een special over Kreta, Astypalaia. Elke pagina is gevuld met inspirerende verhalen en adembenemende foto's.

Eleftheria Paralias vzw beschikt over een beperkt aantal exemplaren. Voor de spotprijs van **slechts 3 euro** (normale verkoopprijs 7,95 euro) kunnen de leden van Eleftheria Paralias een exemplaar aanschaffen. Contacteer hiervoor Patrick per e-mail: patrick@eleftheriaparalias.com

Bij de frontcover

Wie kent deze iconische omgeving met zijn unieke skyline niet?

Op de voorgrond zie je een deel van de kleine stad Kalambaka (ook Kalampaka, Καλαμπάκα). Kalambaka is een van de oudste steden van Thessalië. Een stad, die in de oudheid Eginio wordt genoemd. De stad ligt in de prefectuur Trikala en is de hoofdplaats van de gemeente Meteora. In het centrum is er de historische kerk van Maria Hemelvaart, Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, maar je bezoekt er ook het Museum van de Geschiedenis en Cultuur van Meteora, de moderne Bibliotheek van Kalambaka, en het Natuurhistorisch Museum & Paddenstoelenmuseum, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας & Μουσείο Μανιταριών. Je ontmoet er de gastvrije lokale bevolking, een rijk cultureel leven en moderne toeristische faciliteiten. Je komt er gemakkelijk met de trein uit Thessaloniki en veel mensen

blijven er overnachten om Meteora te bezoeken, een cluster van donkere zandsteenrotsen die opstijgen net buiten Kalambaka, en tot meer dan 400 meter boven de Peneas vallei reiken. De kloosters van Meteora, vanaf de 14de eeuw gebouwd op de toppen van enkele van de imposante rotsen, is vandaag de dag het tweede belangrijkste kloostercomplex in Griekenland (na Athos). De Groot Meteoron, Μεγάλο Μετέωρο, is het hoogst gelegen (534 meter). Ooit waren er 24 kloosters, nu zijn er nog slechts 6 actief met een klein aantal monniken of nonnen. In 1988 zijn de kloosters opgenomen in de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Elk klooster van Meteora is 1 of 2 dagen per week gesloten voor bezoekers, ieder klooster op een andere dag.

<https://meteora.com>

Bij de backcover

Als je éénmalig in Thessaloniki was, stond je er misschien naast of ben je er naast gepasseerd en heb je het bestaan ervan niet opgemerkt. Maar als je het geluk had of nog hebt om meermaals in de stad te vertoeven, ontdek je ze een voor een. Het zijn de beelden, bustes en visuele composities in Thessaloniki en ze maken er integraal deel van uit. Vele zijn zo bekend dat ze een handelsmerk van de gemeente werden, zoals het standbeeld van Venizelos, de Boog van Galerius, de Paraplu's van Zongolopoulos, het standbeeld van Alexander de Grote. Sommige zijn moderner, sommige minder bekend, sommige zijn veel gefotografeerd, andere zijn achtergebleven en zijn in verval. Ze staan naast grote straten, op pleinen, onroerend goed; ze vertellen ons verhalen uit de gemeente...

Er zijn veel sculpturen met het thema Pontisch Hellenisme in Thessaloniki. Twee ervan bevinden zich op het Agia Sofia-plein, tegenover de kerk Agia Sofias, aan de straat Ermou.

Het eerste in deze bijdrage dat onze aandacht trekt, de coverfoto op de laatste bladzijde, is de sculptuur **'Verdedigers van het Hellenisme in Pontus'**, Πρόμαχοι του Ελληνισμού στον Πόντο. Het werk van Efthimis Kalevras werd geschonken door de Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης, de Efxinos Club van Thessaloniki (1) en 45 jaar geleden ingehuldigd, in 1979.

In het werk van Efthimis Kalevras (2) zijn er onlosmakelijk en harmonieus zes menselijke figuren met elkaar verbonden. De zes figuren symboliseren de geschiedenis, sociale ontwikkeling en familiestructuur van het Pontische Hellenisme. De grensoorsprong, het orthodoxe geloof, de cultuur, de taal en natuurlijk de voortzetting van de Pontische cultuur door de nieuwe generatie worden benadrukt. Wat opvalt aan dit beeld van Kalevras is dat de zes figuren zich aan alle kanten van het beeld verspreiden en men vanuit alle hoeken figuren kan zien, dus niet alleen aan de voorkant. Dit geeft een driedimensionaal, een beetje vreemd, perspectief aan dit beeld. Vooraan zie je een leraar, een meisje en een priester. Aan de linkerzijde een Pontische lierspeler. Achteraan een akritas (3). En aan de rechterzijde, een jongen.

Het tweede monument met het thema Pontus is recenter en eert de nagedachtenis van de slachtoffers van de genocide op de Pontiërs. Het **'Genocide Monument van Pontisch Hellenisme'** werd ook op het Agia Sofia-plein (vlak tegenover de kerk Agia Sofia) geplaatst en de onthulling vond plaats in mei 2006, ter gelegenheid van de viering van de verjaardag van de Pontische genocide op 19 mei (4). Sinds de installatie van het monument vindt hier de jaarlijkse afspraak voor de herdenkingsdag plaats vóór het standbeeld. Pontische verenigingen organiseren daar herdenkingsevenementen en leggen er kransen neer.

De sculptuur bestaat uit een bronzen vrouwenfiguur op een marmeren sokkel. De vrouwenfiguur kan de moeder zijn, of het vaderland, of het vluchtelingenmeisje, of... Haar houding en haar hand op haar voorhoofd weerspiegelen haar pijn,

rampspoed en wanhoop. Aan haar rechterhand staat een reisbuidel die ze stevig vasthoudt. De buidel verwijst naar de weinige dingen die ze kon inpakken en meenemen naar het nieuwe thuisland, maar meestal zijn het de herinneringen die ze met zich meedraagt, alle dingen die ze achterliet. Links op de sokkel ontrolt zich een voorstelling, die een verhaal vertelt. De vrouw die rouwt om de doden naast haar, de vrouw die met het kind in haar hand het vaderland verlaat en rent om zichzelf te redden. Vooraan, aan de onderzijde staat de inscriptie: 'Aan de martelaren, helden, strijders van Pontus, de herinnering is eeuwig'. Deze sculptuur, Μνημείο Γενοκτονίας Ποντιακού Ελληνισμού, is van Elizabeth Valvi, Ελισάβετ Βάλβη. Sommigen zijn van mening dat het gebrek aan eenvoud van de basis, het beeldhouwwerk zijn doel 'annuleert', waardoor het meer decoratief en minder monumentaal wordt. Bekijk het monument op <https://bit.ly/43SpGEx>

Een derde monument dat een ommetje waard is en dat we hier ook willen vermelden, is een van de meest indrukwekkende in zijn soort, gemaakt van steen meegebracht uit Pontus, marmer uit het gebied van Smyrna, en brons. Het is het grootste (12 meter x 4 meter) in de hele prefectuur van Thessaloniki. Het monument Μνημείο αφιερωμένο στη Γενοκτονία των Ποντίων, **Monument gewijd aan de Pontiaanse Genocide**, werd in 2006 geplaatst op het Eleftherios Venizelos-plein dankzij de inspanningen van de Pontische Vereniging van Eleftherios-Kordelio (5).

Het monument toont aan de ene kant de Pontische ontworteling. Links zie je de lange mars van de Pontiërs. In het midden staat een Pontische moeder met haar kind in haar armen als een boodschap van hoop en voortzetting van het leven, terwijl je rechts op de achtergrond een reeks Pontische dansers de traditionele serratans (6) ziet dansen. Boven de dansers staat de laatste vers uit de klaagzang van Trabizonde, Πάρθεν η Ρωμανία (zie verder). Het monument is het werk van Georgios Kikotis, Γιώργος Κικώτης (7). Bekijk het monument in detail op <https://bit.ly/4a8rivW>

- (1) De Εύξεινος λέσχη, de Efxinos Club, soms aangeduid als de Zwarte Zeeclub van Thessaloniki of kortweg de Zwarte Club van Thessaloniki, werd in 1933 opgericht door Griekse vluchtelingen uit Pontus aan de Zwarte Zee na de genocide en de verplichte uitwisseling van bevolkingsgroepen. Deze Pontische Vereniging is de spirituele cel van het Pontische Hellenisme en heeft als doel de culturele en sociale promotie van de cultuur en beschaving van de Pontus, zijn erfgoed te redden voor jongere generaties, met de nadruk op dialect, liederen en dansen. Vanaf de oprichting tot nu heeft het geweldig werk geleverd en is het er vele malen voor zijn inzet bekroond. Website <http://www.efxinos.gr> en Facebook <https://www.facebook.com/groups/2410386672605649>
- (2) Beeldhouwer Efthymios Kalevras werd geboren in 1929 en overleed in 2011. Hij was het kind van vluchtelingen uit Pontus. Hij studeerde aan de School voor Schone Kunsten in Athene. Hij beeldhouwde veel bustes voor openbare plaatsen. Zijn sculpturen, bustes en standbeelden zijn te vinden in veel centrale delen van Thessaloniki. Bijvoorbeeld de sculpturen op de hoek van de straten Tsimiski en Angelaki, een reeks bustes en standbeelden met als thema de helden van 1821, ondermeer het standbeeld van Nikolaos Kosomoulis, Νικόλαος Κασομούλης, (1795-1872) (een van de belangrijkste strijders en een historicus van de Griekse Revolutie).
- (3) Een ακρίτας is een grenswachter in het Byzantijnse Rijk.
- (4) Op voorstel van de toenmalige premier Andreas Papandreou erkende het Griekse parlement in 1994 de genocide en werd 19 mei uitgeroepen tot de 'Herdenkingsdag voor de genocide op de Grieken in de Klein-Azië' (Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο Μικρασιατικό Πόντο). In 1998 werd 4 september uitgeroepen tot 'Nationale Dag van de Herdenking van de Genocide op de Grieken van Klein-Azië en Oost-Thracië door de Turkse staat' (Ημέρα Εθνικής Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης από το Τουρκικό Κράτος).
- (5) Eleftherio-Kordelio, Ελευθέριο-Κορδελιό, is een voormalige gemeente in de regio Thessaloniki, in het noordwesten ervan. Neo Kordelio werd opgericht na de Klein-Azië-catastrofe (Μικρασιατική Καταστροφή) van 1922 door Griekse 282 vluchtelingen uit het dorp Papa-Skala / Kordelio, Smyrna. Het kreeg zijn huidige vorm in 1982, na de vereniging van de toenmalige gemeenten Eleftheria en Neo Kordelio. Sinds de hervorming van het lokale bestuur in 2011 (Kallikratis-programma) maakt het deel uit van de gemeente Kordelio-Evosmos.
- Kordelio in Smyrna, Karşıyaka in het Turks, is tot op de dag van vandaag een voorstad van İzmir. De meerderheid van de bevolking van Kordelio vóór 1922 was Grieks, met ongeveer 15.000 inwoners.
- Het gebouw van het militaire station dat de collecties van het Spoorwegmuseum van Thessaloniki herbergt, staat in Kordelio.
- (6) In volgende video zie je leden van de Artistieke Pontische Vereniging van Athene (Καλλιτεχνικού Οργανισμού Ποντίων Αθηνών) een serra dansen in de traditionele outfit. <https://youtu.be/LN3TejyAmmo>
- De serra is een traditionele Griekse dans uit de Pontus-regio en wordt verondersteld sterke banden te hebben met de Pyrrhichios-dans. Het is vernoemd naar de rivier de Serra in de regio Trabzon. Het wordt ook wel de Lazikon-dans genoemd. Zoals het geval is met de meeste Pontische dansen, is de serra ontstaan als een oorlogsdans en zou traditioneel zijn gebruikt om soldaten te motiveren voordat ze de strijd aangingen. De serra wordt traditioneel uitgevoerd door mannen die elkaars hand vasthouden tijdens de dans, en meestal begeleid door de Pontische lyra.
- (7) Beeldhouwer Kikotis werd in 1968 geboren in Alma-Ata (hoofdstad van de toenmalige Kazachse Socialistische Sovjetrepubliek, heet sinds 1994 Almati, ook Almaty; sinds 1997 is de stad Astana de hoofdstad van Kazachstan). Kikotis studeerde cum laude af in de beeldhouwafdeling van de Hogere School voor Schone Kunsten in Alma-Ata (cum laude is Latijns voor 'met lof', wat betekent dat iemand zijn studies afrondt met zeer goed resultaat. De onderwijsinstelling bepaalt meestal zelf wat er nodig is om cum laude af te studeren). Kikotis heeft herhaaldelijk deelgenomen aan beeldhouwseminaries (1992 – 1995) aan de Stroganov School voor Schone Kunsten in Moskou. Hij studeerde in 2010 cum laude af aan de School of Fine Arts van de Aristoteles Universiteit van Thessaloniki. Hij woont en werkt nu in Mesaio, Μεσαίο, een dorp in de prefectuur Thessaloniki, waar hij zijn eigen beeldhouwatelier heeft. Sinds 2002 is Kikotis lid van de Kamer voor Schone Kunsten van Griekenland (Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος - <http://www.eete.gr>) en werkt als tekenleraar in het openbaar onderwijs. De sculpturale werken van de kunstenaar zijn te vinden in vele privécollecties in Griekenland, Rusland, Duitsland, Engeland, de VS, Georgië, Kazachstan en Australië.

Thessaloniki en de Ponten

Thessaloniki, is door George Ioannou (dichter en romanschrijver uit Thessaloniki) terecht gekarakteriseerd als de 'hoofdstad van de vluchtelingen'. Thessaloniki ving een groot aantal Griekse vluchtelingen uit Pontus op, wat ook verklaart waarom er vele sculpturen met het thema Pontisch Hellenisme in de stad zijn. De Pontische Grieken werden vanaf 1914 systematisch vervolgd door de Jonge Turken (ook 'Nieuwe Turken', Νεότουρκους) en het Ottomaanse Rijk, maar de situatie verslechterde na de landing van het Griekse leger in Smyrna, huidig İzmir, in 1919. Nationalistische Turken geloofden in de oprichting van een moderne natie zonder sterke, invloedrijke etnische en religieuze minderheden. Grieken, Pontische Grieken, Kaukasus Grieken, Armeniërs, Koerden, Cappadocische Grieken, Assyriërs en Joden woonden al lang vóór de oprichting van het Ottomaanse Rijk in Klein-Azië. Het geschatte

aantal geëxecuteerde Grieken is wetenschappelijk niet accuraat. Sommige bronnen zeggen 100.000 à 150.000 en andere 353.000. Het enige dat zeker is, is dat het bloedbad een feit is en tegelijkertijd plaatsvond met bloedbaden onder andere bevolkingsgroepen in de regio, zoals de Assyriërs en de Armeniërs, ook wel bekend als de Armeense genocide. In 1923 vond volgens het Verdrag van Lausanne een uitwisseling van bevolkingsgroepen plaats tussen Grieken en Turken en de overeenkomst van het verdrag omvatte de christelijke inwoners van Pontus, evenals die van de rest van Klein-Azië. Veel vluchtelingen uit Klein-Azië en Pontus vestigden zich vervolgens in de regio's Macedonië en Thracië; velen vestigden zich in Thessaloniki. Het hart van het Pontische Hellenisme klopt in Kalamaria en ook daarbuiten. Kalamariá, Καλαμαριά, is een van de dichtstbevolkte voor-

steden (ongeveer 92.000 inwoners) van Thessaloniki, op ongeveer 7 kilometer ten zuidoosten van het centrum. De Unie van Ponten van Pieria, Ένωση Ποντιών Πιερίας, is een vereniging gevestigd nabij Katerini (Centraal-Macedonië) dat zich inzet voor het behoud van de cultuur en folklore van de Pontische Grieken in

Griekenland. De vereniging bestaat sinds 1928 (eerste statuut van de vereniging werd opgesteld in 1932) en is een symbool voor het Pieriaanse Pontiaanse Hellenisme. Website op <https://www.enosipontionpierias.gr> en op Facebook op <https://www.facebook.com/enosipontionpierias>

Over de Ponten en hun taal

Met de Pontische Grieken, Πόντιοι, (ook Ponten, Pontiërs of Pontianen genoemd), worden in het algemeen alle Grieken bedoeld die afkomstig zijn uit de regio Pontus, dat is de zuidkust van de Zwarte Zee in het noordoosten van Klein-Azië, Ze wonen hoofdzakelijk in Griekenland, Turkije, Oekraïne (Krim en Donbas), de regio van de Kaukasus, Rusland, Georgië en Kazachstan. Ze spreken traditioneel gezien Pontisch, een aparte variant van het Grieks. Wat religie betreft, zijn de Pontische Grieken Grieks-orthodox christelijk, protestants, of soennitisch islamitisch (vooral Pontische Grieken woonachtig in Turkije). Ze noemen zichzelf Romioi, Ρωμιοί. De aanwezigheid van Grieken in de regio Pontus gaat terug tot de oudheid. De Ponten werden al in de oudheid beschreven als een eigenzinnig volk, dat karaktertrekjes had overgenomen van 'barbaarse' naburige volkeren, zoals de volkeren uit de Kaukasus.

De geschiedenis van het Hellenisme in de Klein-Aziatische Zee heeft als officieel uitgangspunt de stichting van Sinope aan de noordkust van Klein-Azië door Ionische zeelieden rond 800 vóór Christus (1). De Grieken begonnen in die tijd met het stichten van kolonies en steden aan de kust van Pontus. De belangrijkste van deze steden was Trebizonde (ook Trabizonde, Τραπεζούντας, het huidige Trabzon) in 783 vóór Christus.

Tegen de tijd van Alexander de Grote was de lokale bevolking in aanzienlijke mate gehelleniseerd. Tegen de 4de eeuw na Christus was de Griekse taal de enige gesproken taal in de regio geworden en behield deze status nog duizend jaar. Pontus maakte deel uit van het Byzantijnse Rijk en vervolgens van het Rijk van Trebizonde, de opvolger van Byzantium. In 1461 veroverde het Ottomaanse Rijk Pontus, maar het geïsoleerde bergachtige gebied bleef nog vele eeuwen overwegend Griekssprekend.

De moderne Pontiërs zijn afstammelingen van de oude Grieken die ooit in het gebied woonden.

De Pontiërs worden gekenmerkt door de elementen van traditie en gebruiken die ze uit hun thuisland hebben meegebracht. De dansen, het Pontische

dialect en sommige gebruiken zijn tot op de dag van vandaag bewaard gebleven.

De taal van de meeste Pontiërs is Pontisch Grieks, Romeyka (ook Roméika Ρομέικα, taal van de 'Romeinen' (Byzantijnen). Het is nog steeds gesproken door een aanzienlijk deel van hen. De taal heeft van alle huidige Griekse varianten de meeste kenmerken van het Oudgrieks uit hellenistische tijden behouden.

Pontisch Grieks, Ποντιακόν λαλίαν, leeft vandaag de dag nog steeds voort in gemeenschappen in de buurt van de Zwarte Zeekust van Turkije. Met nog maar 5.000 sprekers in het gebied, zou Romeyka binnenkort meer een erfgoedtaal kunnen zijn dan een levende volkstaal.

Pontisch Grieks is inderdaad een bedreigde Indo-Europese taal die wereldwijd door ongeveer 778.000 mensen wordt gesproken. Slechts 200.000 à 300.000 personen worden beschouwd als actieve sprekers van de taal. De taal wordt voornamelijk gesproken in Noord-Griekenland; Pontische Grieken in Griekenland mogen hun taal Pontiaká, Ποντιακή γλώσσα, noemen; maar wordt ook gebruikt in Oekraïne, Armenië, Georgië, Kazachstan en Rusland en door leden van de Pontische diaspora over de hele wereld.

De taal heeft geen officieel schrift. Het wordt meestal geschreven in het Griekse alfabet (met name door sprekers die naar Griekenland geëmigreerd zijn), soms met toevoeging van enkele diakritische tekens om de uitspraak van de taal beter over te brengen. Meestal wordt een aangepaste versie van het Latijnse alfabet gebruikt in Turkije en Oekraïne en in Rusland en voormalige Sovjetlanden wordt het Cyrillische alfabet gebruikt <https://www.romeyka.org>

Elk jaar op 19 mei dragen de Evzones van de ceremoniële eenheid van de Presidentiële Garde het traditionele zwarte Pontische uniform ter herdenking van de Pontische genocide. 19 mei 1919 is de dag dat Mustafa Kemal landde in Samsun en het begin van de tweede en meest wrede fase van de Pontische Griekse genocide. Deze dag herinneren de Ponten als Zwarte Dag.

(1) Lees de geschiedenis van de Ponten op <https://www.enosipontionpierias.gr/πόντος/ιστορία-του-πόντου> en zie een map van Pontus uit omstreeks 1915 op <https://bit.ly/49atFx2> en van de Zwarte Zee met de kust van Pontus op https://www.enosipontionpierias.gr/wp-content/uploads/2024/03/1920px-Ελληνικές_αποικίες_Ευξείνου_Πόντου.svg_.png

Pontische muziek

Pontische muziek bewaart elementen uit de muzikale tradities van het oude Griekenland, Byzantium

en de Kaukasus (vooral uit de Kars-regio). We vermelden hier één gerenommeerd artiest: Babis

Kemanetzidis, Μπάμπης Κεμανετζίδης. Hij werd geboren op 28 april 1970 in Edessa in een familie van muzikanten maar groeide op in West-Duitsland. Hij leerde muziek op 10-jarige leeftijd en heeft samengewerkt met de meeste gevestigde artiesten. Tegelijkertijd componeert en orkestreert hij albums. Babis Kemanetzidis is, naast de Pontische traditie, een actief lid van de Griekse volksmuziek. Met liefde voor de Pontische muziek is hij een van de weinige lierspelers die de Pontische sound van de lier in volksklanken combineert. Kortom, het is uniek in zijn soort!!

De Pontische lier is een populair langwerpig snaarinstrument in Pontus, Ποντιακή λύρα of κεμεντζές, kemençe in het Turks. Een ander populair en karakteristiek muziekinstrument is de Pontische askavlos (ook dankiyo of tulum), een vorm van doedelzak uit het Zwarte Zeegebied. Je kan deze twee instrumenten zien in de hieronder vermelde video's.

Beluister Πάρθεν η Ρωμανία (Parthen i Romania), een prachtig traditioneel Pontisch volkslied dat tot op de dag van vandaag rillingen van emotie en optimisme verspreidt in het Pontische Hellenisme. Het is een perfecte vertolking van de traditionele Pontische klaagzang over de val van Constantinopel: <https://youtu.be/WplhgMSp9tE>. Aansluitend vermelden we het lied Ειρήνην είπεν ο Χριστός, Vrede zei Christus, https://youtu.be/7OAPQ931_yU en Η κόρη' επήεν σο παρχάρ' <https://youtu.be/Zs6lvdvLf8>

De Pontische muziek is springlevend!!! Dat bewijst de studentengroep Πόντος εν άστρον φωτεινόν, Pontos en astron foteion, met het muziekstuk Σουίρα. Ontdek de traditionele Pontiaanse suite, in een uitstekende interpretatie van Konstantinos Karai op zang, Dimitris Kyrimis op luit, Valerios Vassiliadis op Pontische lyra en Spyros Megremis op daouli. De opname uit 2022 kan je hier zien:

<https://www.ertflix.gr/vod/vod.235526-me-tis-mpantes-14>

De muziekshow Νύχτα Στάσου (Nachtstop) op ERT 1 bracht onlangs, op 23 maart 2024, een hulde aan de Pontische muziek. Seizoen 2, aflevering 6 - *Met de boot naar Griekenland, een muzikale reis van de Pontus naar de Peloponnesos en de Cycladen*, Με βάρκα την Ελλάδα, ταξιδεύουν από τον Πόντο στην Πελοπόννησο και τις Κυκλάδες. Je kan de show herbekijken op ERTFLIX met deze link:

<https://www.ertflix.gr/en/vod/vod.362090-nukhta-stasou-25>. Je hoort ondermeer de aangrijpende song 'De Rode Rivier' (aan 01:22:44) uit de gelijknamige ΣΚΑΪ-drama-serie Το Κόκκινο Ποτάμι.

Από Τόπο σε Τόπο, 'Van Plek naar Plek', is een reeks shows die de omgangsvormen, gebruiken en het culturele erfgoed van Griekenland promoten, met folkloristische opnames en reisverslagen door heel Griekenland. De heruitzending op 7 april 2024 van Από Τόπο σε Τόπο - Πόντος, is een eerbetoon aan het Pontiaanse Hellenisme, met de medewerking van de Pontische broederschap, 'Panagia Goumera'; gerenommeerde instrumentalisten en muzikanten komen in beeld. Geniet van de bijzondere muziek en dans in deze aflevering op <https://youtu.be/NFnmbXa7AYc>

Aansluitend kan je ook genieten van de muziekshow Το αλάτι της Γης, *Het Zout van de Aarde - De Pontische Traditie in Almopia / Aridaia* (Seizoen 11 - episode 6). Er wordt tussendoor gesproken over de opvang van vluchtelingen in de regio Almopia (in het noorden van Griekenland, prefectuur Pella), evenals over de veelzijdige activiteit van de Efxinos Club. Je maakt ook kennis met de verschillende muzikale en dansidiomen van de afzonderlijke regio's in Pontus: Argyroupoli, Garasar, Ak-tag-maten, Atapazar en Apes and Kars. Deze lokale variaties in stijl, danspassen, muziekinstrumenten en speeltechnieken bevestigen de grote rijkdom en verscheidenheid die de Pontische volks-traditie onderscheiden. Bekijk of herbekijk op ERTflix met deze link:

<https://www.ertflix.gr/en/vod/vod.337688-to-alati-tes-ges-58>

Zie ook de rubriek Muziek verder in deze Nea Paralias.

Niet te missen films en documentaires over Pontus

Brief uit Pontus - Γράμμα από τον Πόντο

Grieks docudrama uit 2019

Een documentaire en eerbetoon aan de Pontische genocide. De leden van de familie Anastasiadis verlaten in 1919 hun huis in het Pontische dorp Aintogtou, net als alle dorpingen van de regio Kavza, in de provincie Amasya. Onder de verstikkende druk van het Turkse militaire korps nemen ze de lange en martelende weg van ballingschap. Op het moment van hun ontworteling was de vader van Giannis Anastasiadis al een gruwelijke dood gestorven in de dwangarbeidersbataljons, maar zijn familie wist het toen nog niet. De moeder en haar kinderen, Giannis,

Isaac, Victoria en Kerekia, samen met andere naaste en verre familieleden, zwierven maandenlang rond, werden naar het zuiden gejaagd, als een menselijke kudde zwierven ze door het land. De meisjes sterven aan tyfus in een vluchtelingenkamp aan de rand van Damascus, de jongste zoon, Isaac, wordt herder in een Koerdisch gezin, terwijl Giannis wordt overgebracht naar een weeshuis in Libanon. De Anastasiadis-familie is verspreid als stofkorrels. Later, in het midden van de jaren 1920, herenigt Giannis zich met zijn moeder via het Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Griekse Rode Kruis, en ze vestigen zich aanvankelijk in Sidirokastro, Serres.

Hij zal bijna zijn hele leven besteden aan het zoeken naar zijn jongere broer in Turkije en zal niet stoppen met het schrijven van brieven aan hem. Totdat, 60 jaar later, een Turkse *Wāli* (ambtenaar) een van Giannis' brieven aan Isaac bezorgt. Zullen de twee broers elkaar weer kunnen ontmoeten? Bekijk de documentaire op tv met de app ERTFLIX (1) of aan de hand van volgende link: <https://bit.ly/43DecV9>

- **Οι Παρτιζάνοι του Πόντου - De partizanen van Pontus** / Τη Πόντου οι Αντάρτες (2) - *Op Pontus de Rebellen*, gebaseerd op waargebeurde historische gebeurtenissen, is een kortfilm die je kan zien op <https://youtu.be/eZL8UpaSgDM> en https://youtu.be/QSzc_PXC310

- **De schatten van Pontus - Οι Θησαυροί του Πόντου**, is een Griekse documentaire bestaande uit 6 afleveringen. 100 jaar na hun gewelddadige terugkeer slagen de Ponten erin hun historische identiteit te behouden en blijven ze een van de meest dynamische delen van het Hellenisme. In de documentaire worden de plaatsen bezocht waar ze zich na de ontworteling vestigden. Wat zijn de elementen die de ziel van de Grieken van Pontus met zoveel schoonheid en kracht hebben geënt? Wat is de persoonlijkheid van dit glorieuze Griekse volk? <https://bit.ly/4cGbIJE>

- **Μνήμη μου σε Λένε Πόντο - 'Mijn herinnering aan jou, ze noemen je Pontus'** is een 11-delige documentaire uit 2012 over de geschiedenis, omgangsvormen, cultuur van Ponten overall, die ernaar streeft het historische verloop van het Pontiaanse Hellenisme vast te leggen, maar ook de huidige (2012) realiteit die de Ponten in Griekenland, Turkije en Rusland ervaren. Het zal elk aspect van het verleden en heden van deze gekwelde Grieken raken, in een poging een complex en modern televisieverhaal te vertellen. <https://bit.ly/3U601EO>

- **Σε μια Νέα Πατρίδα 1922 - 'In een Nieuw Vaderland'** is een unieke 12-delige documentaire uit

2022 die voor het eerst het leven van vluchtelingen in hun vestigingsplaatsen vastlegt, na hun gedwongen verhuizing uit de regio's van Klein-Azië.

De serie legt op een ontroerende manier de moeilijkheden vast waarmee duizenden vluchtelingen worden geconfronteerd vanaf het moment dat ze zich in hun nieuwe thuisland vestigden. Het presenteert de levensomstandigheden in het nieuwe thuisland, de moeilijke levensomstandigheden, hun integratie in lokale gemeenschappen, hoe hun leven veranderde en hoe ze van vingerwijzen die ze allemaal verafschuwden, prominente leden werden van de samenlevingen waar ze hun nieuwe leven begonnen op te bouwen. De serie presenteert een reis naar de geografische punten van Noord-Griekenland waar de meeste vluchtelingenpopulaties zich vestigden: Orestiada, Alexandroupoli, Komotini, Xanthi, Kavala, Drama, Serres, Kilkis, Thessaloniki, Giannitsa, Florina, Ptolemaida, Katerini, Kastoria, Kozani en Volos. Op al deze gebieden wordt de geschiedenis vastgelegd door middel van ongepubliceerd fotomateriaal, getuigenissen, en documenten.

Thessaloniki, dat door George Ioannou (dichter en romanschrijver uit Thessaloniki) terecht werd gekarakteriseerd als de 'hoofdstad van de vluchtelingen', was de plaats waar het grootste percentage vluchtelingen zich vestigde en passte totdat ze permanent naar elders werden verplaatst. Thessaloniki komt aan beurt in de 7de en 8ste aflevering. <https://bit.ly/3PT5nRq>

- **Το κόκκινο ποτάμι, De Rode Rivier**, de serie die we hebben aanbevolen in het ledenblad van oktober 2023, Nea Paralias nummer 72 bladzijde 28. Het gaat over de tragedie, maar dan met een romance, en de verdrijving van de Pontische Grieken uit Klein-Azië door de Ottomaanse Jonge Turken. Een must-see, moet je gezien hebben !!! De 32-delige serie is beschikbaar als video on demand. Van de serie werden vier speciaal gemonteerde films in HD gemaakt. De links naar de vier films vermelden we hieronder (3).

(1) ERTFLIX is het OTT-platform van de ERT, de Griekse publieke radio- en tv-omroep, en is over de hele wereld beschikbaar (promofilmje op <https://youtu.be/ONZCDnAFXfk>) (OTT, over-the-top, verwijst naar video- en tv-programma's via het openbare internet zonder beperking van de traditionele 'poortwachters voor uitzendingen' (Proximus, Telenet, KPN, ...) - essentie van het motto 'altijd en overal video'). Het platform biedt livestreaming (verspreiding van televisiecontent via het internet naar apparaten van gebruikers) en video-on-demand (videocontent die toegankelijk is voor consumenten wanneer ze dat willen), evenals de mogelijkheid om een lijst met favoriete programma's te maken, het kijken te hervatten en nog veel meer. Je kan er genieten van Griekse fictieseries, moderne en klassieke Griekse films, bekroonde documentaires, theatervoorstellingen, muziekshows en concerten, kinderprogramma's, nieuws- en informatieshows, sport, specials en favoriete shows uit het archief van ERT, evenals programma's gewijd aan Griekse expats. (expat: iemand die voor zijn werk tijdelijk in het buitenland verblijft.) Installeer de ERTFLIX app op jouw televisie, op de tv-box van jouw provider, op jouw tablet of zelfs op jouw smartphone. Doen !!! Je kan ook op jouw computer kijken via <https://www.ertflix.gr>

2) Andartes, αντάρτες, en andartisses, αντάρτισσες, zijn respectievelijk mannelijke en vrouwelijke rebellen die een groot deel van het platteland controleerden.

(3) Voor velen zijn 32 afleveringen misschien teveel van het goede en voor deze kijkers werd het verhaal ingekort tot 4 films in FHD van samen 6 uur.

- https://openvodw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:71a014e5-cd6e-4f52-96b6-4f01a5c210e8.mp4/chunklist.m3u8
 - https://openvodw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:1ed8d72f-ddc8-447b-a9cc-3136f4626207.mp4/chunklist.m3u8
 - https://openvodw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:f75524d4-09df-4d79-8dbc-60751301c8e9.mp4/chunklist.m3u8
 - https://openvodw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:3ac47df0-1308-49e1-8acc-9eda9a9fb07b.mp4/chunklist.m3u8

Smakelijke liedjes - deel 2

Net zoals het lied 'Aman Katerina mou' (zie 'Smakelijke liedjes' deel 1 in Nea Paralias 73, januari 2024, bladzijden 9 en 10) is het volgende lied van de hand van Panayotis Toundas. Het gaat over een gierige onderwijzeres die wel droomt van lekkere vis, maar er nooit koopt.

Toundas had de melodie van dit lied al gebruikt in het lied 'Η Βαρβάρα' 'Varvara' of 'Barbara' uit 1936, maar dat lied was door de censuur verboden; het was misschien zelfs het eerste nummer dat door de censuur uit de handel is genomen, en wel omwille van vrij duidelijk

Η Μαρίκα η δασκάλα

Η Μαρίκα η δασκάλα πο 'χει σπίτια δυο μεγάλα
το πρωί στις έξι βγαίνει και στην αγορά πηγαίνει
Το καλάθι της κρατάει και με όρεξη κοιτάει
να 'βρει τρυφερό μοσχάρι ή κανένα φρέσκο ψάρι

Ένας νιος λεβέντης πρώτης, ο ψαράς ο Παναγιώτης
τη δασκάλα τη γνωρίζει και τηνε καλημερίζει
Έχω δυο λαβράκια φίνα, που 'ρθαν τώρα απ' τη Ραφήνα
Πάρε το 'να το βράσεις, μια ψαρόσουπα να φτιάξεις

Το λαβράκι δε μου κάνει, θέλω ψάρι για τηγάνα
κι αν δεν εύρω παλαμιδα, παίρνω γόπα ή μαριδα
Κι αν δεν εύρω τέτοια ψάρια, παίρνω μιαν οκά παντζάρια
Βάζω και λιγάκι λάδι και μασάω και το βράδυ

Έτσι κάθε μέρα βγαίνει κι όμως τίποτα δεν παίρνει
ητσιγκούνα η δασκάλα, πο 'χει σπίτια δυο μεγάλα
Κάθε τρυφερό τσ' αρέσει, μα φοβάται να ξεδέψει
Κι έτσι απ' τηντσιγκουνιά της μένει άδεια η κοιλιά της

<https://youtu.be/mloHzhUfrKA>

Dat is nog niet het einde van het verhaal, want het publiek herkende natuurlijk de melodie en legde dan ook vanzelf het verband met het verboden lied 'Barbara'. Een draaiorgelspeler die deze melodie gebruikte, kreeg te horen dat hij een verboden lied speelde; maar toen hij zei dat het om 'Marika' ging en niet 'Barbara', konden ze hem niets maken.

In 1938 kwam er nog een andere tekst op dezelfde melodie: 'Μανωλιός και Δημητρούλα' 'Manolios en Dimitroula'. Nog wat braver, maar toch lijkt er nog altijd een link te zijn naar 'Barbara' (ik weet niet of dat bewust zo bedoeld is): ze gaan ook naar Glyfada, net zoals Barbara in de oor-

seksueel getinte beeldspraak, en er werd bovendien beweerd dat de Barbara uit het lied geïnspireerd was op een dochter van dictator Metaxas, wat wellicht ook wel meegespeeld heeft in het verbieden ervan, compleet met een proces en veroordeling voor de componist van het lied.

<https://youtu.be/T7u4YWjdDps>

Meer over censuur in de Griekse muziek lees je in Nea Paralias 73 (januari 2024) bladzijden 10 tot 12. Het lied werd kort nadien heruitgebracht met deze nieuwe, braver tekst:

Juf Marika

Juf Marika die twee grote huizen heeft
gaat 's morgens om zes uur naar de markt
ze heeft haar mandje mee en kijkt met goesting rond
om lekker kalfsvlees of een verse vis te vinden

Een knappe jonge kerel, visser Panagiotis,
kent de juf en zegt haar goeiedag
Ik heb twee mooie zeebaarzen, vers uit Rafina
Koop er eentje om te koken en vissoep te maken

Zeebaars is niets voor mij, ik wil vis om te bakken
en als ik geen tonijn vind, neem ik bokvis of marida
En als ik dat niet vind, neem ik een kilo rode bieten
ik doe er wat olie bij en heb ook nog voor 's avonds

En zo gaat het elke dag, maar ze koopt niets,
de krenterige juf die twee grote huizen heeft
Ze houdt van al dat lekkers maar durft niet uit te geven
en door haar krenterigheid blijft haar maag leeg

spronkelijke tekst. En ook in deze versie gaat het over eten (na een boottochtje en wat zwemmen), met name kalamarakia en barbouni (inktvis en zeebarbeel). <https://youtu.be/Rxw9usd4gj4>

En in 1940, na de aanval van de Italianen op Griekenland, verscheen zelfs nog een vierde versie, met als titel 'Άκου Ντούτσε μου τα νέα' 'Luister naar het nieuws, beste Duce' waarin de fascistische 'Duce' Benito Mussolini op de korrel genomen werd. Geen verwijzing naar eten in dit geval. https://youtu.be/Td_VXut9lj0

Jan Lejeune

Onze private Facebookgroep werd gecreëerd voor leden van Eleftheria Paralias vzw. We moedigen onze leden aan om allerlei Griekse weetjes, nieuwsberichten, receptjes, reisverhalen, enzovoort te delen in een aangenaam en sociaal kader.

Marina Satti

Het grote moment is er bijna: 68ο Διαγωνισμό Τραγουδιού της Eurovision, 68ste Eurovisiesongfestival dat op 7, 9 en 11 mei 2024 wordt gehouden in het Zweedse Malmö. Griekenland zal optreden in het eerste deel van de tweede halve finale, op 9 mei 2024. De twee halve finales en de grote finale van het Eurovisiesongfestival zullen worden becommentarieerd door Thanasis Alevras en Jerome Kalouta.

De Griekse bijdrage met de titel 'ZARI' zal door Marina Satti ten gehore gebracht worden. In de song horen we moderne, traditionele en etnische elementen, terwijl de tekst gaat over de liefde maar ook over de risico's die we soms moeten nemen als een dobbelsteen die we gooien en niet weten wat zal gebeuren. De videoclip werd geregisseerd door de Australiër Zac Wiesel. In de videoclip neemt Marina Satti ons mee in een boeiende, ritmische muzikale odyssee door Athene! Marina neemt ons mee naar de iconische bezienswaardigheden: de Akropolis en het Parthenon, de Lycabettus-heuvel, het Panatheense Stadion, het Herodes Atticus Odeon, Plaka & Anafiotika, Monastiraki, het Syntagmaplein en de Boog van Hadrianus en het Omonoia-plein...

Marina Satti, Μαρίνα Σάττι, werd geboren in Athene en groeide op in Iraklion, Kreta. Haar vader is Soedanees en haar moeder is Grieks. Haar jeugd was rijk aan diverse ethologische en culturele prikkels die haar latere muzikale ontwikkeling en het multiculturele karakter van haar artistieke carrière diepgaand beïnvloedden. Al op zeer jonge leeftijd toonde ze interesse in muziek en tekenen. Op 7-jarige leeftijd begon haar studie klassieke piano aan het Apollon Conservatorium van Iraklion, terwijl haar grote liefde koren was. In haar tienerjaren begon ze klassieke zang te studeren. Na zijn schooltijd verhuisde zij naar Athene om architectuur te studeren aan de Nationale Technische Universiteit van Athene. Tegelijkertijd studeerde ze theater en jazzmuziek. In 2009 behaalde ze een diploma klassieke piano en geavanceerde theorie in muziek, evenals een diploma in klassieke zang. In 2011 studeerde zij af aan het internationaal gerenommeerde Berklee College of Music. Tijdens haar studie in Amerika ontwikkelde ze haar unieke, persoonlijke sound, waarbij ze de verschillende muzikale tradities waarmee ze opgroeide, zoals Grieks, Arabisch en Balkan, combineerde.

In november 2017 verscheen ze in Google's Europe On Stage dat plaatsvond in het Bozar Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. In 2018 jaar werd ze verkozen tot 'Vrouwelijke muzikant van het jaar' door de lezers van het tijdschrift *Votre Beauté*. Ze is oprichter en artistiek leider van het polyfone ensemble Fonés en het vrouwenkoor Chóres. Satti trad op in concerten in meer dan 15 landen en werkte samen met Griekse en buitenlandse

artiesten zoals ondermeer George Dalaras, Pavlos Pavlidis, Dionysis Savvopoulos, Paco de Lucia...

In mei 2022 bracht Satti haar eerste volledige album Yenna uit, terwijl ze in 2023 experimenteerde met de korte documentaire Flabouro en Tucutum, een songcommentaar op de Balkan, die in de zomer van 2023 viraal ging.

Bekijk de video op <https://youtu.be/uTYaIXf184A> of <https://www.ertflix.gr/en/vod/vod.357406-zari>

Haar website bereik je hier:

<https://marinasatti.com>

Zie ook <https://eurovision.tv>

Dimos Moutsis

De Griekse zanger, songwriter en componist Dimos Moutsis was een van de baanbrekende Griekse componisten, in de voetsporen van Mikis Theodorakis, door poëzie op muziek te zetten, met name door synthesizers te gebruiken in zijn 'Tetralogia' dat in 1975 werd uitgebracht. Hij werkte samen met enkele van de meest prominente figuren in de Griekse muziekscene van de afgelopen vijftig jaar, waaronder dichters en tekstdschrijvers Nikos Gatsos, Manos Eleftheriou en Kostas Tripolitis, evenals de gevierde zangers Grigoris Bithikotsis, Manolis Mitsias en Dimitris Mitropanos.

Veel van zijn liedjes werden door Moutsis zelf uitgevoerd, met als opmerkelijk kenmerk de melodieuze viool die vaak centraal stond in zijn composities. Een van de hoogtepunten van zijn carrière was het album 'Agios Fevrouarios', uitgebracht in 1972, met teksten van Eleftheriou en zang van Mitropanos en Petri Salpea. In 1981 werd 'Fragma' uitgebracht, met teksten geschreven door Tripolitis. De volksliederen op het album werden uitgevoerd door de leidende rebetika-figuur Sotiria Bellou, waarbij Moutsis alleen het refrein van 'De Les Kouveda' bijdroeg, wat een van de meest populaire nummers op het album bleek te zijn. In 1990 werd 'Taxidiotis tou Pantos' met Nana Mouskouri uitgebracht, het laatste album dat hij componeerde voor een andere zanger dan hijzelf. Hij keerde terug in 1994 met 'Gia Poulima Loipon!', opnieuw met zijn eigen teksten en zang.

Moutsis was ook betrokken bij de politiek. Bij de Europese verkiezingen van 2019 was hij kandidaat voor het Europees Parlement voor MeRA25, waarvan de leider de voormalige Griekse minister van Financiën Yanis Varoufakis is. Hij werd twee jaar later geschorst na beschuldigingen van intimidatie tegen hem.

Dimos Moutsis, een van de belangrijkste Griekse componisten van zijn generatie, werd geboren in Piraeus en overleed op 6 maart 2024 op 86-jarige leeftijd.

Beluister enkele van zijn liederen in de journaals van OPENtv <https://youtu.be/ukooPhe0UUU> en SKAÏ <https://youtu.be/cPXIdN8UKEo>

In volgende video kan je 40 van zijn favoriete liederen beluisteren:

<https://youtu.be/plctFwqvLp4> (135 minuten)

Meer Griekse muziek

Het Griekse ministerie van Cultuur wil quota voor Griekse muziek opleggen in de gemeenschappelijke ruimtes van hotels, winkelcentra, casino's, luchthavens en havens, volgens een wetsvoorstel waarover in het parlement zal worden gestemd. Het wetsvoorstel wil extra stimulansen geven zodat Griekstalige liederen meer te horen zijn en moet ook de Griekse muziekmakers ondersteunen. Volgens het wetsvoorstel moet meer dan 45 procent van de muziek die in gemeenschappelijke ruimtes wordt gespeeld, Grieks zijn. Minister van Cultuur Mendoni verduidelijkte dat het wetsvoorstel alleen verwijst naar de muziek die de hotelier of de eigenaar van de toeristische accommodatie wil spelen in de wachtruimtes en in de liften. Het wetsvoorstel voorziet ook in een toename van vijf procent in reclamezendtijd voor die radiostations

Griekse muziek op Griekse televisie

ERT 1 en ERT World

zaterdagavond - Νύχτα Στάσου

Op 28 oktober 2023 begon het tweede seizoen van de vrolijke reis door de geschiedenis van het volkslied van start: Νύχτα Στάσου. De gastheren van de muziekshow zijn de toonaangevende dirigent-componist van grote hits, Christos Nikolopoulos, en de populaire zangeres die haar eigen weg heeft gebaan in folk en hedendaags volkslied, Melina Aslanidou. Tekstschrijver Lina Nikolakopoulou werkt met hen samen, met haar talent, kennis en liefde voor het Griekse lied. De historische onderzoeker van het volkslied, Kostas Balachoutis, neemt deel aan de show en biedt veel documentair materiaal. De dirigent en arrangeur is Nikos Stratigos. In hun gezelschap nodigen ze zangers uit die favoriete liedjes uitvoeren, maar ook hun eigen hits, evenals mensen die geschikt zijn voor de muzikale eerbetonen van de show. In de thematische uitzendingen stonden tal van artiesten in de schijnwerpers: Theodorakis, Glykeria, Dalaras, Manos Loizos, Peggy Zina, Nikos Xylouris...

Alle voorgaande uitzendingen zijn als VOD (video on demand) beschikbaar. Gebruik de app van ERTFLIX voor android toestellen en andere systemen, of op uw pc op de website op <https://bit.ly/3TRZqGO>. Of live op ERT World met de app ERTFLIX en kies dan <Live> in het menu.

SKAI zaterdagavond - Σάββατο με Φίλους

Ook in *Zaterdag met Vrienden* worden de kijkers verwend met gezelschap en liedjes, eerbetonen en gasten. De nieuwe avondshow van Christos Ferentinos (Χρήστος Φερεντίνοσ, journalist en presentator) ging op 6 januari 2024 in première en de presentator verwelkomde meteen toptiest Glykeria. Voor deze shows nodigt Christos Ferentinos met een grote groep vrienden, geliefde artiesten uit om zaterdagavonden te vullen met

die de uitzending van Griekse muziek met 20 procent verhogen, terwijl het door de staat gefinancierde films verplicht om 70 procent Griekstalige muziek te spelen. Griekse audiovisuele en cinematografische films die door de staat worden gefinancierd, zouden ook aangepord worden om meer Griekstalige liederen of een orkestrale muzikale uitvoering van een Griekstalig lied op te nemen. Het wetsvoorstel over Griekse muziek zorgt voor controversie en werd met verontwaardiging ontvangen door de toeristenindustrie.

Het bedrijf ΑΠΟΛΛΩΝ dat vergoedingen (auteursrechten) int, reageerde positief op het wetsvoorstel dat ten goede zal komen aan Griekse componisten en tekstschrijvers, uitvoerders en in het algemeen bijdragers aan Griekstalige liederen.

plezier, positieve energie, muziek, liedjes en dansen. De eerste uitzending won de voorkeur van het televisiepubliek met een percentage van 14.5% en een gemiddelde van 569.123 kijkers. Diezelfde avond en op hetzelfde moment, van 21.02 uur tot 00.11 uur, keek 6,2% van het televisiepubliek naar Νύχτα Στάσου op ERT 1.

Σάββατο με Φίλους kan je live volgen met de link vermeld onder (1).

ERT 1 en ERT World

Μουσικό Κουτί

De meest melodieuze muziekdoos staat bij de nationale zender ERT. De laatste en meest ontroerende Muziekdoos opende zich op zondag 14 april 2024. Nikos Portokaloglou en Rena Morfi namen vier jaar na het begin van hun show afscheid van het televisiepubliek met een aflevering die anders was dan alle andere. Lees artikel over Nikos Portokaloglou op <https://bit.ly/49rZZvy>.

In deze shows verwelkomen Nikos Portokaloglou (Νίκος Πορτοκάλογλου, zanger, componist en tv-presentator) en Rena Morfi (Ρένα Μόρφη, Griekse zangeres, trad op ondermeer in België en Nederland) vooraanstaande artiesten, luisteren ze naar hun verhalen, halen ze herinneringen op aan hun beste liedjes, door middel van onverwachte interviews ontrafelen ze de playlist van hun leven en carrière, en blazen ze muziek nieuw leven in! Het belangrijkste motto is 'Muziek brengt ons samen', terwijl eerbetoon aan alle muziekgenres ook een speciale plaats in-neemt. Tegelijkertijd geeft de show ruimte aan jonge artiesten, die voor veelgeprezen artiesten verschijnen, om hun eigen liedjes ten gehore te brengen.

Tientallen Griekse artiesten traden op in de *Muziekdoos*, we vermelden: Alkistis Protopsalti, Eleftheria Arvanitaki, Glykeria, Filippos Pliatsikas, Maria Farantouri...

Alle voorgaande uitzendingen zijn als VOD (video on demand) beschikbaar. Gebruik de app ERTflix

op android toestellen en andere systemen, of op uw PC op de website op <https://www.ertflix.gr/en/series/ser.128297-moysiko-koyti> of live op ERT World aan de hand van de app ERTflix.

ERT World zondagmiddag - Το Αλάτι της Γης
Het Zout van de Aarde, Το Αλάτι της Γης, een muziekshow van Lambros Liavas over de Griekse muzikale tradities. Het doel is om de rijkdom, verscheidenheid en zeggingskracht van het Griekse muzikaal erfgoed vast te leggen en te promoten bij het grote publiek, door middel van het lokale muzikale idioom (2) en de hedendaagse dynamiek in de stedelijke omgeving van de grote stad. De uitzendingen van de serie begonnen op 18 december 2011.

In het eerste deel van elke voorstelling is er een eerbetoon aan belangrijke virtuozen uit de Griekse volksmuziektraditie, die vertellen over hun leven en de traditie van hun vaderland. De virtuozen improviseren, becommentariëren en interpreteren de meest representatieve staaltjes van hun muziekkunst.

In het tweede deel werken de virtuozen samen in een volksfeest met gasten uit hun regio van

(1) http://skai-live-back.siliconweb.com/media/cambria4/index_bitrate2000K.m3u8

(2) een idioom is een eigenaardigheid van een taal, niet-algemeen, als gekleurd taalgebruik, bijvoorbeeld: 'rond de pot draaien', 'op de fles gaan' of 'met de noorderzon verdwijnen'.

herkomst, met lokale gerechten, instrumenten, liederen en dansen. Het doel is om het ritueel van het Griekse traditionele feest te promoten, met de actieve deelname van de 'feestvierders', die de collectieve culturele identiteit behouden. Tegelijkertijd wordt de wederzijdse relatie tussen folk-instrumentalisten en dansers belicht, evenals de aanwezigheid van jonge mensen die worden uitgenodigd om het stokje van de traditie over te nemen.

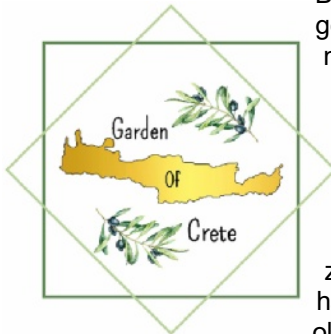
Live op ERT World aan de hand van de app ERTflix. De uitzendingen van seizoen 9 tot en met 11 zijn als VOD (video on demand) te zien op ERTflix:

<https://www.ertflix.gr/en/series/ser.1778-to-alati-tis-gis>

Vouli tv zondag - Από Τόπο σε Τόπο
Van Plek naar Plek is een reeks shows die de omgangsvormen, gebruiken en het culturele erfgoed van Griekenland promoten, met folkloristische opnames, muziek, dans en reisverslagen uit heel Griekenland.

<http://streamer-cache.grnet.gr/parliament/hls/webtv.m3u8>

(advertentie)

Bij Garden Of Crete ontdek je het geluk van Kreta. Onze producten zijn met zorg geselecteerd. We geloven in de traditionele producten en werken daarom ook samen met familiebedrijven die op traditionele manier hun producten produceren. Daarom behouden onze producten ook hun authentieke smaken. Garden Of Crete kiest enkel voor topkwaliteit en producenten die voor hun territorium zorgen, het verduurzamen, zorgen voor biodiversiteit en er deel van uitmaken met respect voor de natuur. Ze leven, werken en ademen voor hun geliefde Kretenzische tuin. Vandaar was de naam Garden Of Crete snel gemaakt.

10 jaar na onze eerste stappen in Kreta zijn wij zeer trots dat we deze producten van zuivere en hoge kwaliteit, geteeld en verpakt op Kreta, naar België kunnen halen. U kan in Garden of Crete terecht voor producten uit Kreta zoals olijfolie, olijven, olijfpasta, kruiden, honing en wijn. Webshop, verkooppunten, en meer info op

<https://gardenofcrete.be>

RESTAURANT
EL GRECO

bij Yannis

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za	18u00 - 24u00	
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Bestemmingen

De Griekse media belichten geregeld verborgen of minder bekende Griekse pareltjes die zeker een bezoekje waard zijn. Wij maakten een selectie, zochten het verder op en vatten het samen in deze rubriek.

🌐 Het eiland Syros is uitgeroepen tot de op één na meest gastvrije bestemming ter wereld, volgens reizigersrecensies op booking.com. Booking.com baseerde zich voor de onderscheidingen op meer dan 309 miljoen geverifieerde klantrecensies, die de gastvrijheid, service en normen van reisaccommodaties, activiteiten en vervoersleveranciers evalueren.

Syros in Griekenland is een gastvrije bestemming en heeft een lange en rijke geschiedenis die drie millennia geleden begon. Dit verklaart de verschillen in architectuur en de vele overheidsgebouwen in de hoofdstad Ermoupoli. Het verklaart ook de rijkdom aan musea en culturele evenementen die er in de zomer plaatsvinden. Syros had Franse, Venetiaanse en Ottomaanse invloeden. Tijdens de Ottomaanse heerschappij had het aanzienlijke religieuze, economische en culturele vrijheid. De grote katholieke bevolking van het eiland genoten Franse en Romeinse bescherming nadat de Ottomanen daartoe overeenstemming hadden bereikt met de Fransen en de Heilige Stoel.

Ermoupoli, de hoofdstad van de Cycladen, was ooit een belangrijke handelshaven in de Egeïsche Zee, heeft verschillende musea en prachtige architectuur rondom. Het Archeologisch Museum van Ermoupoli, gehuisvest in het iconische neoklassieke stadhuisgebouw, is een van de oudste musea in Griekenland. Er is ook het Ermoupoli Industrial Museum: daar ontdekt men wat de bijdrage van Syros is aan 's werelds eerste elektrische auto's. In Ermoupoli zijn veel herenhuizen te zien die ooit toebehoorden aan de kooplieden van de stad. Bekijk de video 'Een dag in Syros' op <https://youtu.be/JWeVSuDqBUA>

🌐 Zelfs vandaag de dag kunnen reizigers naar Griekenland nog steeds veel bestemmingen vinden die letterlijk verborgen schatten zijn die hun bijna ongerepte schoonheid behouden. Zo is er bijvoorbeeld Trizonia, het grootste eiland van de Golf van Korinthe. In de jaren 1960 stond het op het verlanglijstje van de Griekse scheepsmagnaat Aristoteles Onassis. De bewoners kozen voor hun paradijselijke eiland en weigerden de enorme som geld die werd geboden. Onassis ging naar Skorpis in de Ionische Zee.

Het eiland zou zijn vernoemd naar het geluid van de krekels, die je altijd kunt horen zingen terwijl je er bent. Volgens een tweede opvatting zou het een verbastering zijn van 'trionisia', een naam die verwijst naar het complex van drie belangrijke naburige eilanden (Trizonia, Agios Ioannis en Prasoudi).

Trizonia wordt door velen een wonder van de natuur genoemd. Tijdens een verblijf op het eiland, dat slechts 2,4 vierkante kilometer of amper

een vierkante mijl groot is, kunnen reizigers alles van de buitenwereld vergeten, inclusief auto's, motoren, lawaai en stress. Trizonia is ook een soort eilandtuin, met amandel-, cactusvijg-, eucalyptus-, hulst-, pruimen- en olijfbomen, evenals dennen- en cederbomen.

Het eiland heeft zijn traditionele 'couleur locale' en natuurlijke schoonheid behouden, terwijl het verkeer van auto's en motorfietsen verboden is. Het ligt op 240 km van Athene en 40 km van Patras. Vanwege zijn bijzondere esthetische waarde is het gekarakteriseerd als een 'Landschap van uitzonderlijke natuurlijke schoonheid'.

De eilandbewoners zijn ongeveer met zestig en erg gastvrij voor toeristen. In de zomer vertoeven er 600 à 1.000 mensen op het eiland. Er is een jachthaven voor 650 boten en er zijn twee cafés en vier restaurants die veel verse vis serveren. Verken het eiland met deze video:

<https://youtu.be/55Tw48wBvwg>

🌐 Het paleis waar Alexander De Grote tot koning gekroond werd, is sinds begin januari 2024 weer geopend voor het publiek. De reconstructie van de site, die 2.170 jaar in puin lag, heeft zestien jaar geduurd en kostte meer dan 20 miljoen euro, deels gefinancierd door de Europese Unie. Het Paleis van Aigai, formeel gekend als de Koninklijke Metropolis van de Macedoniërs, was het grootste gebouw in het klassieke Griekenland met een oppervlakte van ongeveer 15.000 vierkante meter, volgens het Griekse Ministerie van Cultuur. Het werd gebouwd tijdens het bewind van Philippus II van Macedonië (359 tot 336 vóór Christus), de vader van Alexander De Grote.

"Het is de plaats waar Alexander de Grote tot koning werd gekroond, kort na de moord op zijn vader, om zijn glorieuze veldtocht te beginnen", zei de Griekse premier Kyriakos Mitsotakis tijdens de openingsceremonie in januari 2024. Het Paleis was het administratieve en spirituele centrum van het koninkrijk. De overblijfselen van het paleis en de nabijgelegen koninklijke graven in het gebied naast het moderne dorp Vergina, staan op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Als een driedimensionale puzzel werden de marmeren zuilen weer opgebouwd door stukken steen die in de ruïnes waren opgegraven samen te voegen met replica's van vervangende onderdelen. Het paleis werd in 148 vóór Christus verwoest door de Romeinen en werd daarna ook vaak geplunderd. "Wat we vandaag doen is een gebeurtenis van mondiaal belang en internationale reikwijdte", zei Mitsotakis. "Het belang van zulke monumenten overstijgt de lokale grenzen. En wij, als bewaarders van dit kostbare culturele erfgoed, moeten het beschermen, benadrukken en promoten." Bron: Het Nieuwsblad

Η Βασιλική Μητρόπολη των Μακεδόνων, de Koninklijke Metropolis van de Macedoniërs is niet alleen het grootste (met een oppervlakte van 15.000 vierkante meter !!!), maar samen met het Parthenon ook het belangrijkste gebouw van het klassieke Griekenland. Het enorme gebouw, soms bestempeld als het Parthenon van Macedonië, is drie keer groter dan het Atheense Parthenon en zichtbaar vanuit het hele bekken van Macedonië, een herkenningspunt van kracht en schoonheid. Een ongekend gebouw, ongekende perfecte afwerking, absoluut revolutionair en baanbrekend voor zijn tijd. Tegels en reliëfranden van uitzonderlijke kwaliteit, honderden vierkante meters marmer, prachtige mozaïeken kunstwerken, dure pigmenten, koper en allerlei luxe materialen werden gebruikt om een ensemble te creëren dat de ambitie van de heerser waardig was. Het ingenieuze architecturale concept maakte het paleis het archetype (1) van alle 'koninkrijken', de paleizen van de Hellenistische wereld en daarbuiten. Zie ook de website 'Archaeology in heart of Macedonia' op <https://www.aigai.gr>

 Het Daphni-klooster aan de rand van Athene is een van de grootste Byzantijnse meesterwerken en een prachtig voorbeeld van architectuur en religieuze iconografie. Het staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco vanwege de aanzienlijke historische en architectonische waarde. Het klooster, gewijd aan de Ontslapenis van de Maagd, dat ten westen van Athene ligt, werd oorspronkelijk gebouwd in de 6de eeuw, werd

(1) Een archetype (Grieks αρχη, wat 'begin' of 'bron' betekent) is een geïdealiseerd oermodel dat ten grondslag ligt aan latere varianten. Personificaties, objecten of concepten uit de culturele traditie, (drama, de literatuur, de mythologie, religie) of zelfs de geschiedenis (helden) kunnen dienen als archetype. Ook zijn er archetypische steden zoals bijvoorbeeld Venetië als de ultieme waterstad. Bron: Wikipedia

omsloten door sterke verdedigingsmuren, bijna vierkant van opzet. Ondanks zijn grote rijkdom en faam werd het verlaten. Het werd aan het einde van de 11de eeuw gereconstrueerd door een onbekende weldoener: alle overgebleven gebouwen dateren daardoor uit de 11de eeuw (rond 1080).

De catholicon (de hoofdkerk van een orthodox klooster) was een driebeukige basiliek die in het midden van de binnenplaats stond. Er werden later portalen en een kapel bijgebouwd in de 12de, 13de en 18de eeuw. Het interieur van de kerk is versierd met prachtige mozaïeken, daterend uit het einde van de 11de eeuw, een uniek, mooi voorbeeld van het klassieke idealisme van de Midden-Byzantijnse kunst.

Het Daphni-klooster is gebouwd op de plaats van het oude heiligdom van Apollo Daphnaios, dat werd verwoest tijdens de invasie van de Goten in 395 na Christus.

Van de oude tempel is nog maar één Ionische zuil over in de zuilengalerij van de narthex (portaal van een kerkgebouw), de rest werd in de 19de eeuw door de beruchte Engelse Lord Elgin meegenomen.

Tijdens de Griekse Revolutie werd het gebruikt als garnizoen. In 1838 - 1839 vestigden Beierse troepen zich op de site en in 1883 - 1885 werd het gebruikt als gekkenhuis. Het leed zware schade door aardbevingen in 1889 en 1897. Je kan de kloostersite bezoeken op

<https://youtu.be/cWRUfjYoTR8>

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2024:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december

Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet om een kopie van onderhavige Nea Paralias 74 op dat toestel te downloaden en daarop te lezen.

Of typ <https://bit.ly/3PSRySQ> in de adresbalk van uw internetbrowser om deze Nea Paralias 74 te downloaden en meteen op te slaan (!!!) op uw computer, tablet of smartphone.

★ De 'Aardappelbeweging'

Ooit gehoord van de Κίνηση της Πατάτας, de Aardappelbeweging? Het is een sociaal-agrarische beweging die zich in 2012 in Griekenland heeft ontwikkeld en bestaat uit Griekse boeren die coöperaties opzetten en aardappelen rechtstreeks aan het Griekse publiek verkopen als reactie op de goedkope aardappelimport uit Egypte en andere landen.

De Griekse aardappelen staan op de eerste plaats in de wereld. Volgens TasteAtlas bevatten Griekse aardappelen veel koolhydraten, zetmeel en eiwitten dankzij de 'uitstekende klimatologische omstandigheden en zandgronden'. Ooit aardappelen gegeten die uit de Kretenzische grond kwamen? Die komen zelden in de toeristische restaurants terecht, je moet al het geluk hebben om ze bij een dorpsbewoner te kunnen proeven. De smaak is verrukkelijk, en onvergetelijk. Ook de Kato Nevrokopiu aardappelen, sinds de jaren 1920 geteeld in Noord-Griekenland, horen tot 's werelds beste.

★ 'Vreemd' Grieks eten

Smaak is net zo subjectief als schoonheid en daarom zijn sommige voedingsmiddelen heel gewoon in een cultuur, terwijl buitenstaanders ze als vreemd of zelfs raar beschouwen.

- In Griekenland zijn **slakken** vooral populair op het eiland Kreta, maar ze worden ook in veel delen van het land gegeten en zijn zelfs te vinden in supermarkten waar je ze levend kan kopen. Slakken zijn een van de weinige levende organismen die in supermarkten als voedsel worden verkocht. Ze worden ofwel gekookt gegeten met toegevoegde azijn, of soms levend gekookt in een braadpan met tomaat, aardappelen en pompoenen. Ook limpets (waterslakken) en zeeslakken vinden hun weg naar de Griekse tafels in het hele land. Een andere kookmethode voor slakken is de kohli bourbouristi, κοχλιοί μπου(ρ)μπουριστοί, een traditioneel Kretenzisch gerecht, dat bestaat uit gebakken slakken in olijfolie met zout, azijn en rozemarijn.

In Griekenland komen ongeveer 700 verschillende soorten slakken voor die voor Grieken een delicatessen zijn! Op de eerste zaterdag van augustus wordt in de stad Vlaheronitisa op het eiland Kreta zelfs een slakkenfestival gehouden, waar zowel bewoners als bezoekers zoveel van de lokale tuinslakken kunnen eten als ze willen.

- **Kalitsounia**, καλιτσούνια, zijn taarten met kaas of kruiden die geassocieerd worden met Kreta. Ze zien eruit als kaastaarten, met als belangrijkste verschil de vullings- en serveervariaties. In Chania vinden we de hartige kalitsounia, gevuld met de lokale zachte mizithra kaas of verschillende kruiden uit het Kretenzische land zonder kaas, en de zoete kalitsounia, gevuld met mizithra maar met honing erop. Het is een speciale delicatessen

die overal op het eiland Kreta en in de hele prefectuur Chania wordt geserveerd, van populaire restaurants in de stad Chania tot kleine bergdorpjes.

- **Ameletita**, αμελέτητα, is een gerecht vernoemd naar waar het van gemaakt is. De lamstestikels worden gegrild of gefrituurd bereid en vervolgens op smaak gebracht met een beetje oregano, olijfolie en citroen. Een beetje zoals kip, naar het schijnt.

- **Zee-egelsalade**, αχινοσαλάτα, bestaat uit het binnenste deel van zee-egels. Het wordt beschouwd als een zomerse delicatessen en is meestal te vinden in taverna's met zeevruchten.

- **Splinantero**, σπλήναντερο, is miltworst gemaakt van schapenvlees in de regio Thessalië, geroosterd op houtskoolvuur.

- **Kokoretsi**, misschien de meest bekende van de vreemde gerechten die velen niet lekker vinden, kokoréτσι. Het is een rotisserie-gerecht dat bestaat uit het orgaanvlees van het lam en gebonden is door de darmen van het dier. Het bevat harten, lever, milt en wordt het hele jaar door bereid, maar het is vooral gebruikelijk aan de paastafel.

★ Voeding in 'Griekse stijl' ?

Of toch maar het echte

'Made in Greece' ?

In tal van supermarkten kan je tegenwoordig 'Grieks' voedsel kopen. Maar let op: voedsel 'Griekse 'stijl' is niet echt Grieks, zeg maar nep of een goedkope imitatie.

Meestal verpakt met een verleidelijke afbeelding van een gefotoshopte foto van een Grieks kerkje of windmolen (1), maar zonder de echte, unieke smaken van Griekenland. Sommigen kunnen daarmee genoegen nemen. Kenners, puristen en fijnproevers, kortweg al wie kieskeurig voor echt Grieks voedsel gaat, zal uitkijken naar het blauw-witte logo hierboven of naar het geel-rode logo hieronder:

Beschermde

oorsprongsbenaming (BOB) /

Προστατευόμενη ονομασία

προέλευσης (ΠΟΠ)

Producten met een beschermde geografische aanduiding dragen dit blauw-geel logo:

Op producten die een gegarandeerde traditionele specialiteit zijn, zal je het logo hiernaast zien:

Niet zonder reden staat kwaliteit vóór kwantiteit en daarom kiezen de echte Griekenlandfanaten voor de originele Griekse producten. Wie kent niet de klassieke, authentieke en favoriete koekjes van Papadopoulos en de zoete lekkernijen van de grootste Griekse chocoladeproducent ION. BRAVO Classic, de koffie met passie voor een rijk aroma en authentieke smaak, gemaakt van de beste koffiesoorten en met liefde, langzaam en stabiel gebrand, gebaseerd op kennis en ervaring die teruggaat tot 1926. Griekse halva zit vol met antioxidanten, vitamines en zeer hoogwaardige voedingselementen. Naast dat het lekker is, is het dus ook supergezond. Mezap werd in 1904 opgericht en maakt sindsdien de beste halva van Griekenland. Allemaal ongeëvenaarde smaken die je niet zal terugvinden in producten 'Griekse stijl'.

En neem nu bijvoorbeeld de Griekse yoghurt, een echt traditioneel product uit de Griekse keuken. Het wordt vaak als onderdeel van een gezonde maaltijd gebruikt. Voor de echte Griekse yoghurt hanteert men voor de bereiding de ouderwetse manier, terwijl de yoghurt 'Griekse stijl' een namaak hiervan is, een andere consistentie, ontegensprekelijk een andere smaak. De namaak variant bevat minder calorieën en minder eiwitten in vergelijking met de authentieke Griekse yoghurt. Yoghurt Griekse stijl heeft meer gelijkenissen met gewone yoghurt dan met de echte Griekse yoghurt.

De bekendste Griekse yoghurtmerken zijn Fage, Kri Kri, Dodoni en Mevgal, en zijn allemaal verkrijgbaar in België. De echte Griekse yoghurt bevat vitamine A, B1, B2, B6 en B12 (extra goed voor mensen die weinig vlees eten) en aminozuren kalium, calcium, natrium, fosfor, ijzer, magnesium, koper en zink. Verder bevat Griekse

(1) Supermarktketen Lidl heeft in haar assortiment ook 'Grieks geïnspireerde producten', zoals ze dat zelf mooi verwoorden. Lidl gebruikt/gebruikte voor haar 'Griekse stijl' producten, graag lieflijke landschappen, zoals bijvoorbeeld een vreedzaam plaatje van het eiland Santorini met de zo herkenbare, idyllische witte huisjes en kerkjes met azuurblauwe koepelvormige daken, inclusief kruisbeelden. In 2017 reageerden klanten van Lidl geschokt en verbolgen nadat de winkelketen alle kruisbeelden had verwijderd uit de afbeeldingen van orthodoxe kerkjes op Santorini. Kruisbeelden zijn nochtans een deel van het landschap en de cultuur van Griekenland. De onhandige ingreep zorgde voor een golf van verontwaardiging in heel Europa, zelfs in Griekenland, en haalde vele krantenkoppen in alle landen waar de keten actief is.

Het Katholiek Forum schreef in september 2017: "Dit lijkt een geschifte daad van minachting voor het Christelijk geloof, minachting voor historische feiten en minachting voor onze cultuur", <http://www.katholiekforum.net>. De Tsjechische toenmalige kardinaal-aartsbisschop van Praag, Dominik Jaroslav Duka, noemde de ingreep van de winkelketen ongezien, schreef een verontwaardigde brief aan de Griekse ambassadeur en deed een oproep tot de Tsjechische samenleving om geen kruisen te verwijderen. <https://www.kerknet.be> Wedden dat de aartsbisschop emeritus baalt van deze producten!

yoghurt meer eiwitten dan wat wij 'normale yoghurt' plegen te noemen; eiwitten zijn enorm belangrijk voor de groei, behoud en herstel van je spieren. Echt Griekse yoghurt kan je vinden bij Delhaize, Carrefour en Albert Heijn.

Hetzelfde kan je zeggen van de kaashapjes (τυροπιτάκια) en spinazietaart (σπανακόπιτα) 'Greek Style' die hier soms gepromoot worden. Je kan niet anders dan toegeven: een 'hemelsbreed verschil van dag en nacht', tussen 'Griekse stijl' en de echte Griekse producten. Je kan maar beter kiezen voor de echte producten die lekkerder zijn en die zorgen dat je meteen ook belangrijke voedingsstoffen binnen krijgt.

Feta is sinds juli 2002 binnen de Europese Unie een beschermde naam. Alleen de feta kaas uit Griekenland mag ook officieel zo worden genoemd. Feta 'Griekse stijl' zal je dus niet meer vinden.

Voor Griekse producten kan je terecht bij Oléa, speciaalzaak van Griekse producten in Kortrijk, website <https://www.olea-olijfolie.be> en zie ook <https://www.facebook.com/OleaOlijfolie>.

In Evergem, nabij Gent kan je terecht in de Garden of Crete - <https://gardenofcrete.be> Producten 'Griekse stijl' naast een klein aantal echte Griekse producten zijn te vinden in de meeste winkelketens: <https://www.carrefour.eu> <https://www.delhaize.be> <https://www.colruyt.be> <https://www.ah.be> (Albert Heijn) <https://www.aldi.be> <https://www.lidl.be>

Echte Griekse producten kan je online bestellen: <https://www.olea-olijfolie.be> (enkel telefonisch, geen webshop), <https://gardenofcrete.be> <https://bakalikostore.nl> <https://www.grieksehuis.nl> <https://www.desmakenvangriekenland.nl> <https://www.degrieksewinkel.nl>

Zie ook <https://www.mykrikri.be>

Volgende websites stellen ook talrijke recepten voor: <https://be-nl.dodoni.com> <https://be.fage> <https://mevgal.com>

Wenst u te adverteren in Nea Paralias?

Neem contact op met onze webmaster: johan@eleftheriaparalias.com.
Naast 4 publicaties in ons ledenblad, wordt u ook vermeld op onze website en zorgen wij voor een link naar uw portaalsite gedurende 12 opeenvolgende maanden.

Nieuwjes en wistjedatjes

◆ Griekenland reageerde woedend nadat het British Museum op zaterdag 17 februari 2024 een modeshow had georganiseerd vóór de friezen van het Parthenon. De teruggave van die marmeren sculpturen is al jaren een twistpunt tussen Griekenland en het Verenigd Koninkrijk. De directie van het bekende museum gaf haar toestemming voor een voorstelling van de Britse modeontwerper Erdem Moralioglu. Dat komt de directie van het museum en bij uitbreiding de Britse regering, nu op de woede van de Griekse regering te staan. “Door een modeshow te organiseren in de tentoonstellingsruimte waar de friezen van het Parthenon staan, laat het British Museum opnieuw zien dat het geen respect heeft voor de meesterwerken van beeldhouwer Phidias”, reageerde de Griekse minister van Cultuur Lina Mendoni. “De verantwoordelijken van het museum devalueren en beledigen niet alleen het monument, maar ook de universele waarden waar de werken voor staan. De omstandigheden waarin de beelden worden tentoongesteld, verslechteren met de dag. Het is tijd dat dit gestolen en misbruikte meesterwerk weer gaat schitteren in het licht van Attica.”
Bron: De Standaard.

◆ In de jaarlijkse lijst van 's werelds vloten top tien staat Griekenland op de derde plaats (na China en Japan) met een vloot ter waarde van 169 miljard dollar. De Griekse tankervloot heeft echter met 69,5 miljard dollar de hoogste waarde. Griekenland is ook de eigenaar van de op één na grootste LNG-vloot met 143 schepen en een vlootwaarde van 31,1 miljard dollar.
<https://blog.vesselsvalue.com>

◆ Het geliefde vliegtuig van wijlen Aristoteles Onassis, een Boeing 747 van Olympic Airways, is op 21 februari verplaatst naar een permanente plek in Hellinikon, de voormalige luchthaven van Athene die nu wordt omgetoverd tot het grootste grootstedelijke park van Griekenland. Lamda Development, de ontwikkelaars van Hellinikon, honoreerden een overeenkomst die in mei 2023 werd ondertekend met het Cultural Center of Olympic Aviation Employees om het historische vliegtuig, de Olympic Eagle (registratie: SX-OAB) daar tentoon te stellen.
In juli 1956 sloot de Griekse staat een overeenkomst met Onassis voor het exclusieve luchttransport. Op 6 april 1957 werd het bedrijf omgedoopt tot Olympic Airways. Op 31 december 2009 staakte Olympic Airlines alle activiteiten, omdat vluchten naar de Griekse eilanden al waren toegewezen en werden gevlogen door andere luchtvaartmaatschappijen. Vluchten naar bestemmingen buiten de Europese Unie waren toegewezen aan andere luchtvaartmaatschappijen, die ze vanaf 1 januari 2010 begonnen uit te voeren. <https://youtu.be/51cWxSFpno> en <https://bit.ly/3PIa1Se>

◆ Na een ontmoeting op 6 maart met de president van Oekraïne, bezocht Grieks Premier Kyriakos Mitsotakis het Filiki Eteria Museum, Музею Філікі Етерії, in Odessa. Hij bezocht de afdeling van de Helleense Stichting voor Cultuur (HFC), waar universitair hoofddocent Nanushka Podkovyoff een rondleiding gaf. In het gastenboek schreef Mitsotakis: “Het is met grote opwinding dat ik Odessa bezoek, een stad die zich identificeert met de vrijheidsstrijd van onze natie. In deze moeilijke tijd gaat de strijd voor nationale onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Oekraïne ons allemaal aan”. Tijdens zijn bezoek aan het museum had hij de gelegenheid om vertegenwoordigers van de diaspora te ontmoeten, evenals met Griekse zakenlieden die in Odessa werken. Het museum is sinds 1979 actief als onderdeel van het Odessa Museum of Regional History (OMRH). In 1994 verhuisde het museum naar de historische locatie, het gebouw waar ooit leden van de Filiki Eteria bijeenkwamen en waar het HFC nu zijn hoofdkantoor heeft. Het museum is opgericht door de HFC in samenwerking met het OMRH en musea uit Griekenland. Meer over het museum op <http://hfcodessa.org/uk/музей-2>

De Helleense Stichting voor Cultuur werd in 1992 in Athene opgericht om de Griekse cultuur en de Griekse taal over de hele wereld te verspreiden. Het is ondergeschikt aan het Ministerie van Cultuur van Griekenland en is actief in vele regio's van de wereld via filialen in de steden Alexandrië, Berlijn, Odessa en via vertegenwoordigingen in Londen en Moskou in samenwerking met educatieve, culturele en andere organisaties van de landen waar ze zijn gevestigd. <https://hfc-worldwide.org>

◆ Wist je dat het repertoire van Nana Mouskouri muziek in vele talen omvat, zo'n 15, waaronder het Nederlands? Volgens gegevens van Universal Music Group heeft Nana Mouskouri meer dan 300 miljoen platen verkocht wereldwijd, met ongeveer 1.500 nummers op 450 albums. Meer dan 230 van haar albums zijn wereldwijd goud en platina gecertificeerd. Ze wordt door velen beschouwd als een van de meest commerciële zangeressen aller jaren wereldwijd.
In het oktobernummer 2024 van het ledenblad Nea Paralias zullen we een bijdrage over Nana Mouskouri publiceren naar aanleiding van haar 90ste verjaardag op 13 oktober 2024.

◆ Wist je dat de Griekse onderzeeër Δελφίν (Dolfijn) de allereerste onderzeeër in de wereld-geschiedenis is die een torpedoaanval lanceerde op een vijandelijk oorlogsschip? De *Dolfijn* was in dienst bij de Griekse marine tijdens de Balkanoorlogen (1912 - 1913) en de Eerste Wereldoorlog (1914 - 1918). Het was de tweede

onderzeeër die ooit door de Griekse marine in gebruik werd genomen en neemt een belangrijke plaats in in de bredere militaire maritieme geschiedenis van de wereld. De Dolfijn werd in 1910, vlak voor het uitbreken van de Balkanoorlog, besteld door de Griekse marine bij de Franse scheepswerf Schneider in Toulon en opgeleverd op 29 september 1912. Het kwam aan op Corfu op 4 oktober, slechts vier dagen vóór het begin van de oorlog. De eerste officier die de leiding had over de Dolfijn, luitenant-commandant Stefanos Paparrigopoulos, en zijn 24-koppige bemanning waren niet in staat om hun training af te ronden, omdat het schijnbaar onvermijdelijke uitbreken van de Eerste Balkanoorlog hun onmiddellijke inzet op het strijdtoneel in het oostelijke Middellandse Zeegebied noodzakelijk maakte.

Op 22 december 1912 voerde de Ottomaanse lichte kruiser Mecidiye een verkenningsmissie uit in de wateren rond de Dardanellen toen het werd opgemerkt door de Dolfijn die een torpedo lanceerde tegen de Mecidiye op een afstand van 800 meter. De torpedo brak echter het wateroppervlak en passeerde het Ottomaanse schip zonder het te laten zinken, maar deze daad maakte het de eerste onderzeeër die een torpedo afvuurde op een doelwit in de geschiedenis.

Na de mislukte torpedo-aanval kreeg de Dolfijn nog meer pech en liep aan de grond op een ondiepte ten noorden van het eiland Tenedos. Het schip kon ontsnappen maar kon niet meer duiken en was daarom genoodzaakt terug te keren naar Piraeus voor reparaties. <https://bit.ly/3VxkYJW>

◆ Een nieuwe accommodatiebelasting die door de Griekse regering is ingevoerd, is sinds januari 2024 van kracht geworden als onderdeel van plannen om de wederopbouwinspanningen na ernstige bosbranden en overstromingen te financieren. De belasting kan variëren van één euro tot vier euro per nacht, met bedragen op basis van de officiële beoordeling van de locatie. Het is ook seizoensgebonden en heeft alleen effect tijdens de drukke toeristische maanden tussen maart en oktober. Wie in appartementen, éénsterrenhotels en tweesterrenhotels verblijft, betaalt voortaan één euro en vijftig cent, terwijl gasten in driesterrenhotels drie euro betalen. Verblijven in viersterrenhotels worden op basis van het nieuwe systeem zeven euro extra in rekening gebracht en de toepasselijke vergoeding voor luxe vijfsterrenhotels is tien euro. De belastingen zijn niet inbegrepen in de prijzen die door operators en reisbureaus worden vermeld en moeten ter plaatse in lokale valuta worden betaald. Tijdens het laagseizoen tussen november en februari blijft de 'klimaatweerbaarheidshelling' echter op het niveau van de oude beddenbelasting.

◆ Stakingen in heel Griekenland markeerden de eerste verjaardag van de ergste spoorwegtragedie van het land in Tempe, terwijl arbeiders antwoorden eisen voor het ongeval en straf voor de verantwoordelijken. De tragedie kostte het leven aan 57 jonge mensen. Het onderzoek is nog

aan de gang te midden van bitterheid en achterdocht van de kant van de getroffen families. De tranen van degenen die hun dierbaren hebben verloren, zijn opgedroogd, maar de woede blijft, nog steeds voelbaar. Geen enkele ambtenaar heeft de verantwoordelijkheid voor het ongeval op zich genomen en er is geen enkele verontschuldiging geuit door officiële lippen, noch van de staat, noch van de Griekse treinmaatschappij. Er zijn beschuldigingen van een systematische doofpotaffaire. Een onderzoekscommissie van het Griekse parlement heeft geen waardevolle resultaten geleverd over waarom zoveel mensen zijn gedood en wie verantwoordelijk is. Vertegenwoordigers van de oppositiepartijen hebben de regering de schuld gegeven, sprekend over de 'Tempe-misdaad' en "een ramp die het resultaat is van chronische corruptie en het moeras waarin onze samenleving is weggezonken...". Begin maart 2024 waren al 32 mensen aangeklaagd, terwijl er mogelijk nog meer volgen. Een officiële slachtoffervereniging van Tempe is begonnen met het verzamelen van handtekeningen voor een petitie tegen de regering. Het gaat om de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van vertegenwoordigers die mogelijk verantwoordelijk zijn voor de tragedie van Tempe. Tot begin maart hebben 780.000 duizend mensen getekend om gerechtigheid te eisen. In de video's die door de krant Kathimerini zijn gepubliceerd, is de trein te zien voor en na de botsing in Tempe: <https://youtu.be/ZESCqwCuAvQ> Een video van het herdenkingsmoment op 28 februari 2024: <https://youtu.be/SaDkgGI4ZZY> .

Het monument '57+1 Nagels', 57+1 Καρφιά, van Γιώργος Κόφτης, Giorgos Koftis, zie je hier: <https://youtu.be/IBb-wTubvca>

◆ Luitenant commandant Chrysanthi Nikolopoulou is de eerste vrouwelijke F-16 piloot van de Griekse luchtmacht en ze is zeer trots om Griekenland te verdedigen. In een job die wordt gedomineerd door mannen, heeft de 28-jarige uit de stad Piges, in de buurt van Kavala, haar sporen verdiend met het vliegen met de eenpersoonsjager over de Egeïsche Zee en het deelnemen aan NAVO- en multinationale lucht-oefeningen in heel Europa.

Voordat ze in de cockpit van de F-16 zat en alleen vloog, moest ze hard trainen. De omgeving is zo veeleisend dat je elke seconde toegewijd en gefocust moet zijn op wat je doet. Ze studeerde vier jaar aan de Hellenic Air Force Academy (HAFA, Σχολή Ικάρων, Icaron Academy) en ze vervolgde haar opleiding met oudere typen trainingsvliegtuigen zoals de T-41, T-2 en T-6 voordat ze werd toegewezen aan de F-16.

Ze dient momenteel in de 110th Fighter Wing in het hart van de Griekse luchtverdediging in Larissa. Website <https://haf.a.haf.gr>

De Hellenic Air Force Academy, was een van de eerste militaire luchtvaartsscholen ter wereld, Στρατιωτικές Αεροπορικές Σχολές. Het werd

opgericht als Σχολή Αεροπορίας (ΣΑ) op 6 september 1931 op Dhekelia Airport (ook Tatoi Airport) (Attica) en begon op 2 december van hetzelfde jaar met een uniforme training voor militaire- en marineluchtvaart. In de omgeving zijn er het Μουσείο της Πολεμικής Αεροπορίας (luchtvaartmuseum), het Ολυμπιακό Χωριό 2004, Olympisch Dorp, en het Tatoi-paleis.

◆ De nieuwe Olympische medailles voor Parijs 2024 bevatten metaal dat tijdens renovatiewerkzaamheden in de 20ste eeuw uit de Eiffeltoren is verwijderd. Sinds de Olympische Spelen van 2004 in Athene staat op de achterkant van alle Olympische medailles een afbeelding van de Griekse godin van de overwinning, Nike, naast een afbeelding van het Parthenon van de Akropolis. De Spelen van Parijs zullen hetzelfde doen en de Eiffeltoren naast het oude Griekse monument plaatsen. Zie de medailles: <https://youtu.be/hbm4QIPSD7M>

◆ Het directoraat-generaal van de Turkse staatstheaters en het Griekse Stadstheater van Piraeus hebben in januari beslist om voor het eerst samen te werken. Ze zullen in 2024 Shakespeare's epische liefdesverhaal Romeo en Julia coproduceren. Voorstellingen zullen plaatsvinden in Istanbul, Ankara, Izmir en Athene. Romeo en Julia (Juliette), de wereldklassieker die het tragische liefdesverhaal vertelt van kinderen van twee ruziënde families, zal de culturele banden tussen de twee landen versterken en de tijdloze waarde van liefde benadrukken. Het is nog onduidelijk in welke taal het stuk zal worden opgevoerd.

Het Stadstheater van Piraeus, Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, is een neoklassiek monument, een architecturaal juweel met meer dan 130 jaar geschiedenis. Het monumentale gebouw opende op 9 april 1895 en heeft enkele van de bekendste spelers in het Griekse theater ontvangen, en zelfs enkele beroemde Turkse acteurs.

Twee jaar lang bood het gebouw onderdak aan vluchtelingen uit Klein-Azië (Anatolië). Het bombardement van de geallieerden in Piraeus op 11 januari 1944 verwoestte een groot deel van het gebouw. Het veelvuldige en verschillende gebruik van het theater heeft het door de jaren heen aanzienlijk beschadigd. De schade werd groter door de aardbevingen van 1981 en 1999. Het Stadstheater van Piraeus bood een tijdlang onderdak aan het Historisch Archief van Piraeus, de Gemeentelijke Kunstgalerie, evenals stadsvakbonden en verenigingen. In 1999 begon het met het organiseren van burgerlijke ceremonies en schoolfeestviteiten. In de loop van de jaren dat het theater in bedrijf is, werd het meermaals gerestaureerd en gemoderniseerd, soms met respect voor het monument en soms niet. Het theater heropende in 2013 na vele jaren van restauratie. Het werd in 1980 bij ministerieel besluit tot beschermd monument verklaard als kunstwerk, έργο τέχνης. <https://www.dithepi.gr>

◆ Kort nadat bij hem kanker was vastgesteld, belde koning Charles III, bekende liefhebber van Griekenland en filhelleen, met Efraïm, abt van het heilige klooster van Vatopedi op de berg Athos, en vroeg hem te bidden voor zijn gezondheid. βασιλιάς Κάρολος, Koning Charles, heeft de kloostergemeenschap van de berg Athos sinds 1998 acht keer bezocht, en Efraïm zelf heeft koning Charles ook verschillende keren bezocht, waar hij altijd welkom was. Volgens abt Efraïm lijkt het geen twijfel dat de Britse koninklijke familie in zijn hart orthodox is, maar helaas wordt hij erg beperkt door zijn positie, voegde de monnik eraan toe. <https://youtu.be/Api7ofdspJQ>

◆ Adrianos Golemis, een arts voor de European Space Agency (ESA), is de eerste Griek die slaagt voor de test van de organisatie om astronaut te worden. Elk jaar melden ongeveer 22.500 hoopvolle mensen zich aan voor de examens van de ESA om astronaut te worden, maar er worden elk jaar slechts 25 geselecteerd om door te gaan met de drie rondes van basis-training, geavanceerde training en missie-specifieke training. Astronauten brengen de helft van hun carrière door in training. Onmiddellijk na de aanwerving volgen ze een basisopleiding van een jaar aan het European Astronaut Centre. Gedurende deze tijd maken kandidaat-astronauten kennis met de basisprincipes van ruimtevluchten, krijgen ze ondermeer een gedetailleerd overzicht van alle ruimtestation-systemen, voltooien ze overlevingstraining, oefenen ze hoe ze een ruimtewandeling moeten maken en beginnen ze speciale vaardigheden te leren, zoals de Russische taal, robotoperaties en rendez-vous en docking van ruimtevaartuigen. Zoals kan worden afgeleid, is de ESA-training voor potentiële astronauten bijzonder rigoureuus. De prestatie van Golemis is dus ronduit indrukwekkend. <https://www.esa.int> Interview met Golemis op <https://youtu.be/o7HFgGI4Hzg>

◆ Het weekblad The Economist publiceert een jaarlijks 'Democracy Index' dat het functioneren van de democratie in totaal 167 landen onderzoekt. Voor 2023 scoort Griekenland globaal met 8,14 op 10 en ze oordelen dat het land tot de 20 beste democratieën ter wereld hoort. "De geboorteplaats van de democratie heeft reden om te vieren, omdat ze is teruggekeerd naar een echte, volledige democratie" schrijven ze er bij. Griekenland staat boven de Verenigde Staten en lidstaten van de Europese Unie zoals Italië, Portugal en... België, worden beschouwd als 'gebrekkige democratieën'. Uit de index blijkt dat Griekenland tijdens de laatste verkiezingswedstrijden in het land een score van 10 op 10 kreeg voor verkiezingsprocedures en pluralisme. Dit is een prestatie die, zoals het rapport onderstreept, nog eens 12 landen hebben bereikt. Volgens de Index leeft bijna de helft van de wereldbevolking in een of andere democratie

(45,4 procent) maar slechts 7,8 procent woont in een volledige democratie (scores boven de 8,00). Aanzienlijk meer dan een derde van de wereldbevolking leeft onder autoritair bewind (39,4 procent). <https://www.economist.com>

◆ "De supporters van Griekenland staan bekend als vurige mensen", zei Brugs burgemeester De fauw. Hij had het niet over ons, Griekenland-fanaten, maar over de PAOK-supporters. PAOK Saloniki is de omnisportvereniging uit Thessaloniki.
Bron: KW, 11 april 2024

◆ Bepalen welke landen het hoogste gemiddelde IQ (Δείκτης Νοημοσύνης) (1) hebben en bijgevolg de slimste ter wereld zijn, is moeilijk omdat er zoveel verschillende factoren zijn waarmee rekening moet worden gehouden. De site World

Population Review (2) heeft onlangs een lijst samengesteld met de resultaten van 203 landen. Griekenland staat wereldwijd op de 55ste plaats met een gemiddeld IQ van 90,77. Buurland Cyprus staat 47ste met 93,39 en Bulgarije met 90,99 op de 54ste plaats. Het staat echter boven Turkije dat met 86,8 op de 77ste plaats staat en Albanië 109ste met 81,75. De Japanners staan aan de top met een gemiddeld IQ van 106,48. Nederlanders samen met de Duitsers doen het ook goed met een gemiddelde van 100,74 op de 8ste plaats. Belgen staan op de 20ste plaats met 97,49. In Guatemala hebben ze wel een probleem: ze staan als laatste op de lijst van 203 landen met een IQ van 47,72.

Bron: <https://worldpopulationreview.com>

(1) Het intelligentiequotiënt of IQ is een van de meest gangbare maten voor de intelligentie. Het is een score afgeleid van een verzameling gestandaardiseerde tests, die ontwikkeld zijn met het doel om de cognitieve vaardigheden van een persoon vast te stellen. Cognitieve functies of vaardigheden zijn onder meer geheugen, intelligentie, taal en concentratie, functies die iemand in staat stellen om informatie en kennis op te nemen en te verwerken.

Een IQ-test is een momentopname en een belangrijke factor die meespeelt bij een intelligentiemeting is de onderwijsachtergrond. Personen met een IQ groter dan 130 worden als 'hoogbegaafd' beschouwd, een IQ tussen 121 en 130 krijgt de beoordeling 'begaafd', een IQ tussen 115 en 120 betekent 'bovengemiddeld' en een IQ van 85 à 115 is 'gemiddeld'. Een IQ van 35 - 50 betekent een 'matige verstandelijke beperking'. Bron: Wikipedia

De meeste mensen ter wereld (68 procent van de wereldbevolking) hebben een IQ tussen de 85 en 115. Als je een score haalt van 140 of meer, dan ben je een genie. De definities en de beoordelingen van de IQ van kinderen en de IQ van volwassenen zijn verschillend. Online IQ-tests (en gedownloade test) worden als onbetrouwbare metingen beschouwd.

(2) World Population Review, opgericht in 2011 is een onafhankelijke organisatie zonder enige politieke voorkeuren. World Population Review monitort de wereldbevolking met echte volkstellingen en VN-gegevens en realtime schattingen op basis van geboorte- en sterftcijfers. De hoeveelheid gegevens op deze website is overweldigend, omdat u op individuele landen, staten en provincies kunt klikken om dieper in de gegevens te graven. Enkele van de bronnen die ze gebruiken, zijn de Wereldbank, Columbia University, de Amerikaanse Council on Foreign Relations en het Londense Ulster Institute for Social Research.

De Grieken van Oekraïne (3)

Grieken wonen al sinds de oudheid op het grondgebied van het moderne Oekraïne en kunnen als een autochtone bevolking worden beschouwd. Er zijn tal van monumenten van de oude Griekse cultuur in Oekraïne. In Nea Paralias nummer 66, april 2022, bladzijde 11, maakten we kennis met steden die door de Hellenen werden gesticht en schonken we aandacht aan de lijdensweg van zo'n 140.000 etnische Grieken die vooral in het zuiden van Oekraïne wonen.

Οι Έλληνες στα Κατεχόμενα της Ουκρανίας - Grieken in bezet Oekraïne

Vóór de oorlog in Oekraïne bedroeg de bevolking van Grieken in Azov, de streek in het zuidoosten van Oekraïne, meer dan 100.000. Net als vorig jaar stellen we ons dit jaar opnieuw de vraag: hoe gaat het met hen, hoeveel bleven er achter? Van degenen die zijn vertrokken hoeveel zijn er ondertussen teruggekeerd of willen nog terug? Hoe leven deze mensen vandaag op een paar kilometer van de frontlinie? Wat is er in hun leven nu tijdens het 'Тимчасово окупована територія', de tijdelijke annexatie van hun grondgebied door Rusland. Wat heeft de Griekse staat voor hen gedaan en wat verwachten ze van Griekenland? Woensdag 6 maart 2024 was Grieks eerste minister Kyriakos Mitsotakis op bezoek in Odessa en hij was er meteen getuige van een zoveelste Russische luchtaanval, nauwelijks 300 à 400

meter verderop. Tijdens de gesprekken met de Oekraïense president herhaalde de Griekse premier de voortdurende steun van Griekenland aan Oekraïne en de standvastige steun van het Europese en Euro-Atlantische vooruitzicht van het land. Hij onderstreepte ook het belang van Griekenland om bij te dragen aan de wederopbouw van Oekraïne, met name van Odessa, welke stad vanwege zijn geschiedenis en cultuur van bijzonder belang was voor Griekenland. Het Φιλική Εταιρία, het Filiki Eteria Museum aan de Chervonyi-laan in Odessa is een baken van het Hellenisme, gehuisvest op de plaats waar de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog werd bedacht en gepland. Reporter Kostas Pliakos (1) kon met VICE (2) reizen naar Marioepol en de dorpen van Donbas (3) en ging daar op zoek naar de 'Grieken van

Azov'. Tegelijkertijd ziet hij van dichtbij de littekens die zijn achtergelaten door de oorlog en observeert hij hoe de 'russificatie' van de door Rusland bezette en geannexeerde Oekraïense gebieden snel verloopt. Nieuwe woonwijken die in aanbouw waren in de buitenwijken vóór de invasie, werden door de bezetters in sneltempo afgewerkt.

Met het begin van de oorlog in februari 2022 vluchtten veel leden van de Griekse gemeenschap van Azov op zoek naar een toevluchtsoord in veiliger gebieden. De Federatie van Griekse Verenigingen sloot meteen haar kantoren. De gebouwen in Marioepol werden in maart 2023 geraakt en geplunderd zodat de Griekse gemeenschap zonder vertegenwoordiging kwam te zitten. De achtergebleven Grieken proberen thans zo veel mogelijk te herstellen en er het beste van te maken. Met één groot verschil: het zijn geen Oekraïense burgers meer, maar Russen. Formeel en volgens het internationaal recht zijn hun regio's Oekraïens grondgebied, maar de realiteit waarin ze leven is heel anders. Rusland integreert deze regio's snel in de Russische Federatie, de wetten zijn er nu de wetten van Rusland en inwoners werden verplicht Russische paspoorten aan te nemen om een normaal leven te kunnen leiden, te werken en te studeren; zoniet worden ze beschouwd als statenlozen die mogen verbannen worden naar bijvoorbeeld Siberië, of riskeren ze detenties, gevangen genomen te worden. Kostas Pliakos maakte in september een lange tocht langs de Griekse dorpen in de Azov-regio, praatte er met de Grieken die de gemeenschap proberen te reorganiseren, ging de huizen van

bewoners binnen, bezocht scholen en universiteiten om erachter te komen of de Griekse taal nog steeds wordt onderwezen, en wandelde door Marioepol om te zien hoe het verandert van een Oekraïense naar een Russische stad. De reportage werd op 4 oktober 2023 op de Griekse openbare zender ANT1 voorgesteld en is ook in HD te zien op <https://youtu.be/sp5DjG7euCc> (duur: ongeveer 61 minuten).

Eerder, in 2014 reisde een team van VICE ook al naar het zuidoosten van Oekraïne, naar Donetsk en Marioepol, en naar het Krim-schiereiland om er het leven van de Grieken en de reacties van Grieken in de regio te documenteren. Een paar maanden later werd de vrees van de bewoners bevestigd nadat pro-Russische separatisten Marioepol waren binnengekomen en de Krim bezetten. Wat zal de volgende dag brengen? Waar zijn ze het meest bang voor? Wat zijn hun banden met Griekenland en waarom proberen zoveel duizenden mensen het om hun contact met een vaderland dat ze niet kenden levend te houden? Acht jaar later, in 2022, hebben de ontwikkelingen in Oekraïne zelfs de meest pessimistische onjuistheid bewezen.

Zie de video Οι Έλληνες της Ουκρανίας στη μέση του Ψυχρού Πολέμου - De Grieken van Oekraïne in het midden van de Koude Oorlog - op <https://youtu.be/YwnnCBV8lug> (24 minuten)

Ooit was het zorgeloos, zie feestende Grieken van Oekraïne in betere tijden: <https://youtu.be/veAWovd8vT0>
Website van VICE Greece op <https://www.vice.com/el>

(1) Kostas Pliakos, 55, is een Atheens journalist en documentairemaker. Hij werkte eerder voor de bekende kranten Ethnos en Eleftheros Typos, alsook voor het televisiekanaal CNN. Op Griekse en internationale filmfestivals werd hij bekroond voor zijn documentaires. Website <https://www.kostaspliakos.com> en Facebook

<https://www.facebook.com/kostas.pliakos> Meer VICE-reportages op <https://www.kostaspliakos.com/video/vice-videos>

(2) VICE Media Group LLC is een Amerikaans-Canadese omroepgroep dat werd gelanceerd in 1994. De VICE Media Group bestaat uit vijf belangrijke bedrijfssegmenten: vice.com, het productiebedrijf VICE Studios, VICE TV, ook bekend als Viceland en VICE News en Virtue. VICE wordt beschouwd als 's werelds grootste jeugdromp met 35 kantoren, waaronder het Griekse kantoor Vice Greece. Talrijke Griekstalige reportages van VICE Greece op <https://www.youtube.com/@vicegreece5817/videos>

(3) Donbas (Ντομπάς, Донбас) is een landstreek in het oosten van Oekraïne in de oblast Donetsk en de oblast Loehansk. Een oblast in landen met een Slavische taal (of landen die vroeger deel uitmaakten van de Sovjet-Unie), is een bestuurlijke regio of provincie.

Film: Alikì, My Love

De lang vergeten en enige Engelstalige film met de iconische Griekse filmster Alikì Vougiouklaki werd in 2018 gerestaureerd en in januari 2023 en januari 2024 uitgezonden op de Griekse nationale tv-zender STAR.

De romantische komedie 'Alikì, My Love' (soms vermeld als 'Alikì' en in Griekenland als Αλίκη), geschreven door George St George, is de enige film van Alikì Vougiouklaki, die volledig op het

prachtige eiland los is opgenomen. De film werd geregisseerd door vijfvoudig Academy Award-genomineerde Rudolph Mate, een veelgeprezen filmmaker van de film noir-beweging (1) uit de jaren 1940. Het Griekse productiebedrijf Finos Film werkte samen met Britse en Israëliëse collega's, terwijl het in New York gevestigde LIONEX Films de distributierechten had verworven. De film ging in première in 1964 in New York. De film heeft het echter nooit

commercieel gehaald. Filopimin Finos investeerde en verloor veel geld voor de opnames van de film, die niettemin zowel in Athene als in Londen een briljante première beleefde. Zie een korte trailer op <https://youtu.be/IN-k-Y5qE3A>

Door de jaren heen was er schade aan de filmnegatieven ontstaan waardoor er problemen waren met de digitale restauratie. Eindelijk werd de film met succes gerestaureerd door Finos Films in hoge resolutie.

Het verhaal van 'Aliki, My Love' volgt Barry, een arme playboy die rijk wil worden door het recept te erven tot een geheime saus die zijn overleden oom tot de 'koning van de braadstukken' maakte. Barry verneemt echter dat zijn oom het geheime recept in zijn graf heeft meegenomen. Barry gaat op zoek en ontmoet een bevriend hotelier Richard op een klein eiland in de Egeïsche Zee. De twee mannen raken betoverd door de plaatselijke lerares Aliki en haar moeder, Anna, die kokkin is. Er wordt aangenomen dat Anna het geheim bezit van het sausrecept dat Barry van zijn oom had gehoopt te erven.

Naast Vougiouklaki spelen Wilfrid Hyde White (bekend van zijn rol als kolonel Pickering in de filmversie van de musical My Fair Lady), Giannis Pardos, Roland George en andere Griekse acteurs mee.

De grote Griekse componist Manos Hatzidakis schreef de muziek voor wat naar verwachting Vougiouklaki's eerste internationale film zou worden, maar uiteindelijk de minst bekende werd onder de rijke filmografie van de ster. De Griekse film- en theateractrice en theaterproducent Aliki Vougiouklaki, vaak genoemd als de nationale ster van Griekenland, maakte haar theaterdebuut in 1953 toen ze tweedejaarsstudent was aan de Nationale Drama School, en verscheen tussen 1954 en 1981 in 42 films en speelde in vertolkingen van beroemde Broadway-musicals en in Griekse tragedies in het land.

Aliki Stamatina Vougiouklaki, Αλίκη Σταματίνα Βουγιουκλάκη, had rond 1960 een geheime romance met kroonprins Constantijn. In januari 1965 trouwde ze met Dimitris Papamichael, een medestudent aan de Toneelschool, maar in 1975 scheidden de twee acteurs vanwege een karakterdiscrepancie (2). Aliki had een tweede huwelijk en trouwde in januari 1982 met de Cypriotische zakenman George Eliades, maar dit huwelijk duurde niet lang en de scheiding bleef tot

1993 geheim. Tegelijkertijd had ze een andere relatie met Vlassis Bonatsos die duurde van april 1982 tot december 1987. De laatste partner (1988-1996) was de acteur Kostas Spyropoulos. Aliki stierf in 1996 op 62-jarige leeftijd. Haar laatste optreden op het podium was tijdens haar eigen vertolking van The Sound of Music datzelfde jaar. Tegenwoordig dragen straten in Larissa, Iraklion (Kreta) en Cyprus haar naam.

Meer over de actieste in de Movie DataBase: <https://www.imdb.com/name/nm0903818> en over de film Aliki op <https://finosfilm.com/portfolio-items/aliki>

Recent, in februari 2024, werden de wassen beelden van Aliki Vougiouklaki (en Dimitris Papamichael) in het wassenbeeldenmuseum van Theodoros Kokkinidis onthuld. Zie <https://youtu.be/2ETqFxa48I>.

Het Μουσείο κέρινων ομοιωμάτων του Θεόδωρου Κοκκινίδη is gevestigd in het dorp Kípia, een paar kilometer buiten Eleftheroupoli in de prefectuur Kavala. Het museum is een particulier initiatief van kunstenaar Theodoros Kokkinidis. Ontdek andere beroemdheden in het museum op <https://www.kerinaomoiomata.gr>

Finos Film is een Grieks filmproductiebedrijf. Het werd in 1943 opgericht door Filopimin Finos en was onafgebroken actief tot aan zijn dood in 1977 en het bedrijf werd toen opgedoekt. In de periode 1943-1977 was het het grootste bedrijf in de sector en een van de grootste in het oostelijke Middellandse Zeegebied. Het was jarenlang een concurrent van het bedrijf Karagiannis - Karatzopoulos, het op één na grootste bedrijf in Griekenland.

Filopimin Finos kreeg de bijnaam 'Patriarch van de Griekse cinema'. Hij werd geboren op 1 september 1908 in Tithorea, een stad in Phthiotis in Centraal-Griekenland. Zijn familie vestigde zich in Athene toen hij nog in zijn kinderschoenen stond. Zijn vader, hoewel arts, was een van de bekendste filmondernemers geworden. Het had theaters in Athene en de provincies, met als bekendste Alcazar, de grootste en belangrijkste openluchtbioscoop van de hoofdstad. Een plek die een referentiepunt is voor Filopimin, aangezien hij daar de eerste prikkels van de zevende kunst ontving, daar begon hij zich te ontplooiën...

In 2006 werd het bedrijf heropgericht.
Officiële site: <https://finosfilm.com>

(1) Φίλμ νουάρ, film noir is een filmterm die voornamelijk wordt gebruikt om een specifieke stijl in Hollywood- (misdaad)films te definiëren die het cynisme van de personages en hun emotionele of erotische motieven benadrukken. Kenmerken van film noir zijn cynische helden, het gebruik van personages die stereotypen zijn geworden, zoals de femme fatale (φάμ φατάλ), de detective, de zwakke man, frequente flashbacks, intriges, ambiguïteit (dubbelzinnige taalconstructie, dubbelzinnigheid).

(2) Moeilijk te verenigen karakters, tegenstrijdige of uiteenlopende karaktereigenschappen.

- ✓ 12 points goes to... Greece ! Het is dit 50 jaar geleden dat Griekenland voor de eerste keer deel nam aan het Eurovision Song Festival. Is het dit jaar Marina die Griekenland vertegenwoordigd, dan was het toen Marinella. Marina en Marinella, klinkt dat niet een beetje hetzelfde?
Het nummer uit 1974, Κρασί, Θάλασσα και τ' Αγόρι μου (Wijn, Zee en mijn Jongen) was de eerste Griekse inzending voor het Eurovisiesongfestival 1974, volledig in het Grieks uitgevoerd door Marinella. Gedirigeerd en gecomponeerd door Giorgos Katsaros en met teksten van Pythagoras, veroverde het de 11de plaats met 7 punten. Bekijk en beluister op <https://youtu.be/sR9e9o3UM9A>
- ✓ Easy Greek is een project om anderstaligen te helpen Grieks te leren op een authentieke en leuke manier, aan de hand van interviews. De video's zijn ondertiteld in het Grieks en Engels. In de voorbije drie maanden trokken opnieuw enkele video's onze aandacht. We vermelden die hier.
 - Wat denken Thessalonicenzen over Thessaloniki en Athene? Het antwoord is te vinden op <https://youtu.be/GtcJSXqN4Gg>
 - Ook in Griekenland zijn weersomstandigheden een favoriet gespreksonderwerp. Hoe je met Grieken daarover praat, leer je in de video: <https://youtu.be/F6RLIAItCk>
 - Welke vijf dingen zou je meenemen naar een onbewoond eiland? Eten? Drank? Smartphone? Een ander persoon? Wat ze zoal meenemen hoor je hier: <https://youtu.be/UyJ1NJ47gy4>
 - Welke vraag had je ooit willen beantwoorden, maar niemand heeft ooit de vraag gesteld: <https://youtu.be/iVk2mu1YZ9c>
 - Zijn Grieken verdrietig? Zijn Grieken gelukkig? De geïnterviewden werd ook gevraagd een kwotering te geven op een schaal van 0 tot 10. Hoor hun mening op <https://youtu.be/nuXnbXJPB6o>
 - Τι ώρα είναι; Hoe vraag je aan een Griek hoe laat het is of hoe antwoord je als hij de vraag stelt? Niet echt moeilijk, zoals je uit volgende video leert: <https://youtu.be/PBWBQhnHUus>
- ✓ Ben je ook een beetje verslaafd geraakt aan de Griekse televisie? Je bent niet alleen! Een programmagids is welkom om de tv-avond een beetje te plannen. Als je de EPG (programmagids) niet op uw tv kan raadplegen, dan kan je hier terecht: <https://programmatileorasis.gr> προγραμμα τηλεορασης. Je kan de programmering van 10 nationale zenders voor de komende 7 dagen terugvinden. Er is ook een android app Πρόγραμμα Τηλεόρασης TV Guide die je via volgende link op uw toestel(len) kan installeren: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.nop.tvguidegr>
- ✓ Door de geschiedenis heen is de Griekse taal blijven evolueren en heeft ze op verschillende tijdstippen verschillende culturen en talen beïnvloed. De blijvende erfenis ervan beïnvloedt de westerse beschaving op gebieden als literatuur, filosofie, wetenschap en wiskunde. Artificiële intelligentie doet oude talen herleven die ooit werden gesproken, maar alleen in geschreven vorm hebben overleefd. Lang verloren gegane talen, waaronder Oudgrieks, Latijn, Oudengels, Proto-Keltisch, Hettitisch en Akkadisch, worden weer hoorbaar door de unieke geluiden van vroegere beschavingen te presenteren. Bovendien heeft de technologie beelden gemaakt van sprekende individuen, waardoor een glimp wordt opgevangen van hoe mensen er in de oudheid (wellicht) uitzagen. <https://youtu.be/Wc22W3bos64>
- ✓ Allerlei nieuwsjes, roddelpraatjes en andere babelarij ontdek je op <https://www.gossip-tv.gr>
- ✓ Hetzelfde bedrijf heeft oude Griekse wetenschappers en filosofen weer tot leven gebracht die hun verhalen vertellen in deze boeiende video geproduceerd door middel van kunstmatige intelligentie. Luister ondermeer naar het verhaal van de wiskundige Thales, astronoom, staatsman en presocratisch filosoof uit Milete. Hij wordt vaak de vader van de wetenschap genoemd. En luister ook naar Homerus, gecrediteerd als de auteur van de Ilias en de Odyssee, twee epische gedichten die fundamentele werken zijn van de oude Griekse literatuur. De Griekse staatsman en redenaar van het oude Athene, Demosthenes, doet ook zijn zegje. Beluister hun verhalen op <https://youtu.be/OvnpUDJtyHs>
- ✓ De Helleense Ornithologische Vereniging, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, is een non-profitorganisatie (vzw) die zich inzet voor de bescherming van wilde vogels en hun leefgebieden in Griekenland. Sinds 1982 zet het zich in voor een duurzame leefomgeving voor zowel vogels als mensen. <https://ornithologiki.gr>
- ✓ De Vereniging voor Dierenwelzijn, Ζωοφιλική Ένωση Ηλιούπολης, van Ilioupoli (gemeente in de regio Attica), is een erkende dierenwelzijnsvereniging. Sinds 1997 zorgen en verzorgen ze dieren, zorgen voor opvang van honderden zwerfdieren ter adoptie. Ze werken samen met lokale dierenartsen voor vaccinaties, ziekenhuisopnames en operaties. De leden van de vereniging werken uitsluitend vrijwillig, zonder subsidies; hun enige beloning is de liefde die ze van de dieren krijgen! Ze nemen deel aan voorlichtingsacties op verschillende evenementen en scholen in Athene, om mensen en kinderen bewust te maken van zwerfdieren en hun behoeften, in de hoop een betere toekomst op te bouwen. <https://zeil.gr>
- ✓ Het klooster van Panagia Eikosisfonissis, Ιερά Μονή Παναγίας Εικοσιφονίσσης, is een historisch klooster gelegen in de gemeente Amfipoli in de prefectuur Serres en behoort tot het Bisdom Drama. Het is gebouwd

op een hoogte van 753 meter, aan de noordkant van de berg Pangaio. 23 nonnen leven hier. Het hele klooster is omgeven door een hoge muur en in het midden staat de Tempel van de Intrede van de Maagd. Het klooster en de prachtige omgeving zie je hier: <https://youtu.be/BT-iagGmr7k>

✓ Levissi, Λίβισ(σ)ι, was ooit een bruisend Grieks dorp, 5.000 jaar oud, op de hellingen van een heuvel bijna tegenover het eiland Rhodos. In de oudheid het de Griekse naam Karmylesson. Vanaf 1916 begon de etnische zuivering en ongeveer 6.500 resterende inwoners werden in 1922 met geweld verdreven. Sindsdien zijn de huizen leeg blijven staan, achtergelaten om te vervallen nadat ze verder waren beschadigd door een enorme aardbeving in 1957.

Wat overblijft, Kayaköy, is een spookdorp, bewaard gebleven als museumdorp, met honderden vervallen maar nog steeds grotendeels staande huizen en twee kerken in Griekse stijl die een kleine berghelling bedekken en dienen als stopplaats voor toeristen die Fethiye en het nabijgelegen Ölüdeniz bezoeken. Plannen om het gebied te pachten en te veilen voor commerciële belangen hebben ertoe geleid dat zowel lokale Turken als Grieken met wortels in het gebied protesteren. Ze zijn bang dat de investeerders de authenticiteit van het gebied verder kunnen verpesten. Bezoek het dorpje in deze video: <https://youtu.be/9mkUBNhqZbE>

✓ Welke de mooiste kerken in Griekenland zijn, ontdek je hier: <https://youtu.be/ella7q0obm0>

✓ 25 maart, dat is Onafhankelijkheidsdag in Griekenland, en dit jaar is het 50 jaar geleden dat de democratie in Griekenland werd hersteld na de militaire dictatuur. Het is een gewoonte dat Griekenland de verjaardag van de Onafhankelijkheidsoorlog (1821) met een grote militaire parade in de hoofdstad Athene herdenkt. De parade begon stipt om 11.00 uur op de Vasilissis Amaliaslaan en eindigde op het Omoniaplein en dat kan je hier zien: <https://www.youtube.com/live/lwEGaPbNOyU> . De avond vooraf veranderde de lucht in het centrum van Athene in een kleurrijk canvas met 3D-figuren, geanimeerde vormen, logo's en tekstberichten tijdens een spectaculaire droneshow, ter gelegenheid van de Griekse Onafhankelijkheidsdag. In totaal creëerden 250 drones zeven van de meest karakteristieke symbolen van de bevrijdingsstrijd, waaronder de duif, het oorlogsschip met de vlag van Mani, de pistolen, het marinekanon van de revolutie en de Evzone. De show, ter vervanging van vuurwerk, georganiseerd door de prefectuur van Attica, werd afgesloten met het zwaaien van de blauw-witte vlag. Zie https://youtu.be/BnxQF_t7a6U

✓ Of je nu de uitdaging wilt aangaan om de hoogste top van Griekenland te bereiken of zin hebt om enkele van de wandelpaden langs de lagere hellingen te verkennen, dan is de berg Olympus met zijn legende als thuisbasis van de 12 Olympische goden meer dan waar. Met deze stemmige video op <https://youtu.be/JeNPKSrbpFY> sluiten we Nea Paralias 74 af. Tot binnenkort...

We besteden veel zorg aan de informatie in ons ledenblad. Desalniettemin kunnen de teksten onjuistheden, (ver)taalfouten of tyffouten bevatten. We analyseren tientallen anderstalige bronnen voor de samenstelling van de bijdragen.

We vermelden tal van links naar sites die beheerd worden door derden. Deze links worden als illustratie bij de teksten en voor uw gemak aangeboden. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de goede werking van de links; links kunnen na verloop van tijd niet meer werken. De opname van links impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites, noch goedkeuring van de inhoud van deze websites.

Het is zover. Je hebt nu Nea Paralias nummer 74 volledig uitgelezen en meteen zin gekregen om ook eens in de pen te kruipen? Goed zo !!!

Wij horen graag uw mening, opmerkingen en uw suggesties nopens het ledenblad. Hoe kunnen we het ledenblad Nea Paralias beter maken? Reacties op een bepaald artikel of op Nea Paralias in zijn geheel, zijn altijd welkom. Maak het kenbaar aan een bestuurslid tijdens een activiteit, of zend een e-mail aan johan@eleftheriaparalias.com (redactie) of aan bestuur@eleftheriaparalias.com .

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom !!!
DUS:

- wie kruipt in de pen om zelf een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?
- ...

Mail uw tekst(en) naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 25 juni 2024.

ΠΡΟΜΑΧΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ
ΕΥΣΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
1979